

ਕਿੰਮਤ ੮ ਪ

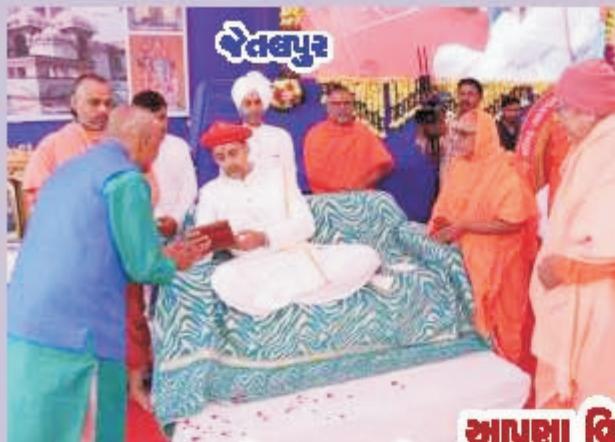
ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਵਾਮੀਨਾਰਾਯਣ

ਮਾਸਿਕ

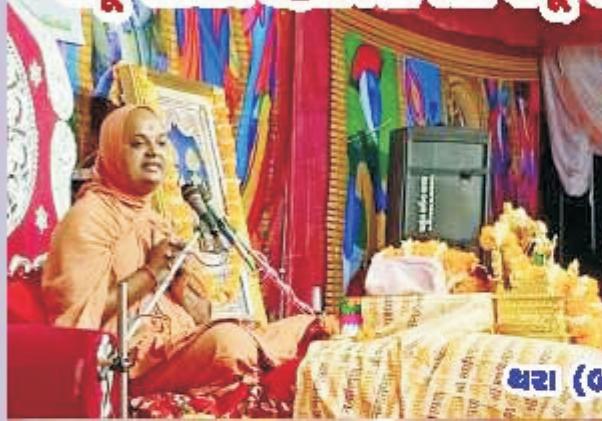
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ੬੨ ਮਾਸਨੀ ੧੧ ਤਾਰੀਖੇ ○ ਸਾਲਂਗ ਅੰਕ : ੭੩੨ ○ ਫੇਲ੍ਹਾਅਰੀ ੨੦੧੬

ਕਾਲੁਪੁਰ ਮੰਦਿਰਮਾਂ ਸ਼ਾਕੋਤਸਵ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ : ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਵਾਮੀਨਾਰਾਯਣ ਮੰਦਿਰ, ਕਾਲੁਪੁਰ, ਅਮਦਾਵਾਦ-੧

પ.પુ. આચાર્ય મહારાજશ્રી અને પ.પુ. લાલભુ મહારાજશ્રીની નિશ્ચામાં કથા-પારાયાણ

સંસ્કરણ

શ્રી નરનારાયણદેવ પીઠાધિપતિ
પ. પૂ. ધ. ધુ. આચાર્ય શ્રી ૧૦૦૮
શ્રી તેજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી
શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમ
નારાણપુરા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૩.
ફોન : ૨૭૪૮૮૫૮૭
મો. : ૮૮૭૯૫૪ ૪૪૫૮૭
પ. પૂ. મોટા મહારાજશ્રીના સંપર્ક માટે
ફોન : ૨૭૪૮૮૫૮૭

www.swaminarayannmuseum.com

શ્રી નરનારાયણદેવ પીઠાધિપતિ
પ. પૂ. ધ. ધુ. આચાર્ય ૧૦૦૮
શ્રી કોશલેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીની
આફાથી
તંગી શ્રી
શાસ્ત્રી સ્વામી હરિકૃષ્ણાદાસજી (મહેત સ્વામી)

પત્રવ્યવહાર

શ્રી સ્વામિનારાયણ માસિક કાર્યાલય
શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર,
કાલુપુર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૧.
Mo. : 9099098969
magazine@swaminarayan.in
www.swaminarayan.in

એડ્રેસમાં ફેરફાર કરવા

E-mail : manishnvora@yahoo.co.in
લવાજમ - વર્ષિક્ષ : રૂ. ૫૦-૦૦ ● છૂટક નકલ રૂ. ૫-૦૦

શ્રી સ્વામિનારાયણ

શ્રી નરનારાયણદેવ પીઠાધિપતિ

વર્ષ - ૧૨ ● સત્સંગ અંક : ૧૪૨

ફેબ્રુઆરી-૨૦૧૬

(મૂળ વર્ષ ૪૬)

અ નુ કુ મ હિ કા

૦૧. અસ્મદીયમ्	૦૪
૦૨. પ. પૂ. ધ. ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના કાર્યક્રમની તવારીખ	૦૫
૦૩. બોલ્યા બોરસલીની કથા	૦૬
૦૪. દશાવતારધારી શ્રીહરિ	૦૮
૦૫. પ. પૂ. ધ. ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના મુખેથી અમૃત વચનો	૧૧
૦૬. મૂળ અક્ષર મૂર્તિ સ. ગુ. ગોપાણાનંદ સ્વામી	૧૪
૦૭. ખાંડ હીં તો મજા આવે	૧૫
૦૮. ધન્ય છે, આવી ભેટને	૧૬
૦૯. શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમના દ્વારેથી	૧૭
૧૦. સત્સંગ ભાલવાટિકા	૧૮
૧૧. ભક્તિ સુધા	૨૨
૧૨. પ્રશ્નપેટી	૨૫
૧૩. સત્સંગ સમાચાર	૨૬

ગુરુમદ્દીપમ्

આ વરસે શિયાળાની ઋતુએ પોતાનું અસલી સ્વરૂપ સૌને બતાવ્યું. ત્રણે ઋતુમાં શિયાળો શ્રેષ્ઠ ઋતુ છે. દરેકને આ ઋતુ સુંદર લાગે છે અને સુંદરતા પણ આપે છે. આ બધી પ્રકૃતિની દેણ ભગવાનના હાથમાં છે. ગમે તેવો મોટો સાયન્ટીસ કે ખ્રિસ્તવેતા પ્રકૃતિમાં ફેરફાર કરવા સક્ષમ નથી એટો પરખ્રિસ પરમાત્મા આંખનું મટકું મારે ને બ્રહ્માંડ ડોલવા માંડે એવા સમર્થ આપણા ભગવાન શ્રીહરિ છે. સર્વના કર્તા હર્તા એક ભગવાન છે. એની સામર્થીનો કોઈ પાર લઈ શકે એમ નથી.

અતિશો જે મોટા સમર્થ પુરુષ હોય તે જે દેશમાં રહેતા હોય, તેને પ્રતાપે કરીને ભૂંડો દેશ હોય, ભૂંડો કાળ હોય, ભૂંડી કિયા હોય, તે સારો થઈ જાય છે. અને અતિશો ભૂંડા પાપી પુરુષ જે દેશમાં રહેતા હોય તેને યોગે કરીને સારો દેશ સારી કિયા ને સારો કાળ હોય તે પણ ભૂંડા થઈ જાય છે. માટે શુભ અને અશુભ એવા જે દેશ, કાળ, કિયા તેના હેતુ તો પુરુષ છે. તે પુરુષ જો અતિશો સમર્થ હોય તો સર્વ પૃથ્વીમાં દેશ, કાળને કિયા તે પોતાના સ્વભાવ પ્રમાણે પ્રવતાવે, ને તેથી ઉત્તરતો હોય તો એક દેશમાં પ્રવતાવે, ને તેથી ઉત્તરતો હોય તે એક ગામમાં પ્રવતાવે, ને તેથી ઉત્તરતો હોય તો એક ફળી તથા એક પોતાનું ઘર તેમાં પ્રવતાવે. (વ.પ્ર.પ્ર.-પદ) આ વચ્ચનામૃતને આપણાં જીવનમાં ઉતારવું.

તંત્રીશ્રી (મહેત સ્વામી)
શાસ્ક્રી સ્વામી હરિકૃષ્ણાદાસના
જયશ્રી સ્વામિનારાયણ

પ. પૂ. ધ. ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના કાર્યક્રમની

તવારીખ

(જાન્યુઆરી-૨૦૧૬)

- ૬ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કાલુપુર શાકોત્સવ પ્રસંગે પધરામણી.
- ૧૩ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર જેતલપુર કથા પ્રસંગે પધરામણી.
- ૧૪ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર માણસા ઠાકોરજીની આરતી ઉતારવા પ્રસંગે પધરામણી.
- ૧૬ થી ૨૨ ખીરુગોયા (કનીયા ઈસ્ટ આઇંડિયા) નૂતન શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર મૂર્તિ પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે પધરામણી.
- ૨૩ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર લાલોડા (ઈડર દેશ) કથા પ્રસંગે પધરામણી.

પ. પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના કાર્યક્રમની તવારીખ

(જાન્યુઆરી-૨૦૧૬)

- ૩ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કરજીસાણ પાટોત્સવ પ્રસંગે પધરામણી.
- ૫ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર નારાયણઘાટ શાકોત્સવ પ્રસંગે પધરામણી.
- ૬ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કાલુપુર શાકોત્સવ પ્રસંગે પધરામણી.
- ૭ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર વાસણા - દહેગામ શાકોત્સવ પ્રસંગે પધરામણી.
- ૨૬ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર ન્યુ રાણીપ શાકોત્સવ પ્રસંગે પધરામણી.
- ૨૭ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર મોખાસાણ પાટોત્સવ પ્રસંગે પધરામણી.

શ્રી સ્વામિનારાયણ

બુદ્ધિ બાદુસલોકેતો

- સાધુ પુરુષોત્તમપ્રકાશદાસ (જેતલપુરધામ)

એકવાર સંતદાસજી સ્વામી સમાધિમાં બદરિકાશ્રમ ગયા. શ્રી નરનારાયણદેવનાં દર્શન સ્તુતિ કરીને ત્યાંથી માનસરોવરમાં સ્નાન કરવા ગયા. ઠડી લાગવાથી મૂર્છિત થઈ ગયા. તત્કાળ શ્રીહરિ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે આવીને દર્શન દીધાં અને કૃપાદિષ્ટી શરીરે હસ્ત કમળનો સ્પર્શ થતાં સંતદાસજીએ આંખ ખોલી તો મહારાજના દર્શન થયાં. શ્રીહરિ કહે તમને ના કહી હતી તો પણ તમે માનસરોવરમાં ન્હાવા પડ્યા એટલે આ સંકટ આવ્યું. તે સમયે ત્યાં સંતદાસજીની જોડે એક બદરિકાશ્રમના મુક્ત હતા. તેમને પણ શ્રીહરિએ દર્શન આપ્યા. ત્યારે તે મુક્તે પ્રાર્થના કરી હે અહો ! અહો ! હે મહારાજ ! હે કૃપાનાથ ! આજ મારા મોટાં ભાગ્ય થયાં જેથી સર્વોપરિ સર્વાવતારી આપનાં દર્શન મને થયાં. એવી રીતે ઘણી પ્રાર્થના કરી અને કહું કે ‘હે પ્રભુ ! હું ઘણાં વર્ષોથી બદરિકાશ્રમમાં તપ કરું છું. પણ મારો કોઈ ઉદ્ધારનો મોક્ષનો આરો આવે એમ જણાતું નથી પણ આજ આપના દર્શન થયાં માટે મારુ રૂદું થાય તેમ કરો.’ શ્રી નરનારાયણ ભગવાનને કહું છો તો મને તપ

કરવાનું જ કહે છે. ત્યારે શ્રીહરિએ કહું કે, અહીં બદરિકાશ્રમમાં માયા નથી ને ભરતખંડમાં તો છે. માટે બદરિકાશ્રમના મુક્તને માયામાં નાખવા સાચું નહિ.

ત્યારે તે મુક્તે કહું જે, તમારી મરજીમાં આવે તેમ કરો, મારુ રૂદું થાય અને આપની સેવા મળે તો ભરતખંડમાં માયામાં રહેવા પણ સહમત છું. આપના ધામમાં અમારો નિવાસ થાય એવી કૃપાદિષ્ટી કરો. એવો મનોરથ કરું છું. શ્રીહરિએ કહું ઢીક છે, એમ કહીને શ્રીહરિ અંદરથ્ય થયા. પછી તે મુક્ત સંતદાસજીને પાછા બદરિકાશ્રમ લઈ ગયા. પછી જેણે સંતદાસજીની સેવા કરી હતી અને શ્રીહરિને પ્રાર્થના કરી હતી તે મુક્તને શ્રીહરિએ જેતલપુરની પ્રસાદીની વાડીમાં બોરસલીનો વૃક્ષના દેહમાં જન્મ આપ્યો. બોરસલીની છાયા શ્રીહરિને અતિ પ્રિય હોવાથી મુક્તને શ્રીહરિએ બોરસલીનો દેહ આપ્યો. દિવસે દિવસે મુક્તના દેહમાં બોરસલીની ઊંચી વિશાળ ઘટા છટાથી ભરપૂર બની ગયા. અને શ્રીહરિની પ્રતિક્ષા કરવા લાગ્યા. ઘણા વર્ષોના વાણા વાઈ જતાં

શ્રી સ્વામિનારાયણ

બોરસલીના દેહમાં મુક્તે પોતાની શાખા પ્રશાખા વધારી વધારીને મારા પ્રભુને ક્યાંય વચ્ચમાં સૂર્યદેવનો તડકો ના આવે તે રીતે ચારેય દિશામાં પોતાની કાયાનો વિસ્તાર કર્યો. શ્રીહરિ સવારમાં મધ્યાન્હ શાયમ કોઈ પણ સમયે બોરસલીની નીચે બિરાજમાન થાય ત્યારે કોઈ દિશામાંથી તડકો આવી શકે નહિ એમ શાખાઓને ધરતી પર જુકાવીને રહ્યા છે. બોરસલીની નીચે બિરાજમાન થાય ત્યારે કોઈ દિશામાંથી તડકો આવી શકે નહિ એમ શાખાઓને ધરતી પર જુકાવીને રહ્યા છે.

એકવાર બોરસલી નીચે શ્રીહરિ સભા કરીને બિરાજમાન હતા ત્યારે આદિ આચાર્ય શ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજે “હરિ મિલે બોરસલી કી છેયા” ચાર પદોવાળું કીર્તન ગાયુ. તે સાંભળીને શ્રીહરિ ખૂબજ પ્રસન્ન થયા ત્યારે ભત્રીજા અયોધ્યાપ્રસાદજીને ચરણાર્વિદ આપીને સન્માનિત કર્યા. અને બોલ્યા કે, આ બોરસલી કોણ છે? તેનો ઈતિહાસ કહું છું, બદરિકાશ્રમના મુક્તએ સંતદાસજીની ખૂબજ સેવા કરી હતી અને અમને પ્રાર્થના કરી કે આપની સેવા આપો. તો તે મુક્તને અમે જેતલપુરની વાડીમાં બોરસલીનો જન્મ આપ્યો છે. બદરિકાશ્રમમાંથી બીજ સ્વરૂપે આવીને અહીં બોરસલીના વૃક્ષના રૂપે અમે જન્મ આપ્યો છે. તે મુક્તએ કહું હતું કે, મારો ઝટ ધૂટકો થાય અને માયા વળગે નહિ તેવો ઉપાય કરાવજો એટલે વૃક્ષના દેહમાં સેવા આપીને માયાનો લેશ ન આવે અને અમારી સેવા થાય તે વાત્તે અમે તેને બોરસલીના જાડ રૂપે અહીં મોકલ્યા છે.

તે મુક્તને અમે દર્શન દીધા ત્યારે ત્યાં તાપ તડકો ઘણો હતો તેથી તેણે ત્યાં છેયા કરીને અમને સ્તુતિ કરી હતી તેથી તે મુક્તને માયામાં ન નાખતાં, છાયાની સેવા માટે જાડ સ્વરૂપે રાખ્યા છે. તેની છાયામાં જ્યારે જ્યારે અહીં જેતલપુર આવીશુ ત્યારે ત્યાં વિરાજમાન થઈશું અને ભવિષ્યમાં અમારો પંચભૌતિક દેહ નહી હોય ત્યારે પણ

આ મુક્તની સેવા અંગીકાર કરવા અમારો દિવ્ય દેહ મુક્તમંડળની સાથે બોરસલીની છાયામાં બિરાજમાન રહીશું. જ્યાં સુધી અમે દિવ્ય દેહે રહીને સેવા ગ્રહણ કરતા રહીશું ત્યાં લગી આ મુક્તદેહમાં રહેશે તે બસો વર્ષ પર્યત જેતલપુરની વાડીમાં રહેશે પછી તે ભાગવતી દેહ ધારણ કરી બોરસલીના દેહમાંથી છુટીને અમારા અક્ષરધામમાં જશે. આમ શ્રીહરિએ જેતલપુરમાં એકવાર વાત કરી હતી તે વાતને સંતોષે પોતાના વાર્તા-ચરિત્રો ગ્રન્થમાં લખી તેને અમોઅને લેખના રૂપમાં જણાવેલ છે.

શ્રીહરિને અતિ પ્રિય જેતલપુરધામની અનંત વિશેષતાઓ જેવા કે સૌની સર્વ મનોકામના પૂર્ણ કરતા મહાપ્રતાપી શ્રી રેવતી બળદેવજી હરિકૃષ્ણ મહારાજ, તથા શ્રીહરિ જેઓને માં કહીને બોલાવતાં એવા “ગંગામા” અને વળી પ્રસાદીની વાડીમાં આજે પણ જેની છાયામાં શ્રીહરિ મુક્તમંડળની સાથે બિરાજમાન રહ્યા છે તેવી “મુક્તરાજ બોરસલી” તેના દર્શન કરવાથી મનની શાંતિ મળે તેની પ્રદક્ષિણા કરવાથી જન્મોજન્મના પાપ દુર્ખ્ય બળે. થોડી કાણ પણ બોરસલીના નીચે ઉલ્લા રહેવાથી પરમ શાંતિનો અનુભવ થાય. આપણો તો કેવા ભાગ્યશાળી છીએ કે મુક્ત સ્વયં બોરસલીના રૂપે આપણને પ્રગટ દર્શન આપી રહ્યા છે. અહીં છાયાના નીચે ઉભા રહીને શ્રીહરિનું દશ વાર નામ લઈને જે કોઈ મનોકામના કરવામાં આવે તે જરૂર સફળ થાય છે. સપ્રદાયમાં શ્રીજમહારાજની પ્રસાદીના વૃક્ષો કેટલાય સેવા કરીને ધામમાં ચાલ્યા ગયા. પણ બોરસલી તો શ્રીહરિની સેવામાં ખડેપગે છે. આ લેખ વાંચી બોરસલીને યાદ કરીને કોઈ સંકલ્પ કરે તો પણ પુરો થાય. જુઓ ભક્તો! આ સત્સંગમાં કેટલો દિવ્ય ખજાનો ભર્યો છે. જે બીજા કોઈની પાસે નથી. જેતલપુર દર્શને આવો ત્યારે આ મહામુક્ત બોરસલીના દર્શન કરણે જેના નાના નાના સુગંધી યુક્ત પુષ્પોની મહેકથી શ્રીહરિ પ્રસન્ન થતા હતા.

શ્રી સ્વામિનારાયણ માસિકમાં છાપવા માટે
લેખ, સમાચાર અને ફોટોગ્રાફસ ઇમેલથી મોકલવા માટે એફ્રેસ
magazine@swaminarayan.in

**મોબાઇલથી
 પાડેલા ફોટા
 છપાશો નહિ**

દશાવતારધારી શ્રી હરિ

- શાસ્ત્રી નિર્જુણાસ (અમદાવાદ)
અષ્પદીયમ

હરિકૃષ્ણાં માનસ લોકકમનિયમે ॥હરિઃ॥

ભજહરિમવિરતમ् ધાવતુ મા ॥હરિઃ... ધ્રુવપદ
તતો વરેહનિગમ કાયજલધૌ ।

તમાનિન્યે વિધાય તતો નમનિયમે ॥ભજ. . ૧
તિષ્ઠતિ કમઠમયે ધરણીયં ।

યસ્ય પૃષ્ઠે ચપલભયશમનીયમે ॥ભજ. . ૨
વરાહ્રસ્પધરોડવનયે સા ।

દતાદૈત્ય જધાન હિ નમનિયમ ॥ભજ. . ૩
દતો નખૈર્હરિણ નરહરિણ ।

દિતિપત્રો દ્વરદઃબ ગમનિયમે ॥ભજ. . ૪
વસુધા દાપાંયેતુ શાચીપતયે ।

બાંલી વિપ્રો યયાચ ફલજમનિયમે ॥ભજ. . ૫
ક્ષત્રિયરુધિરજલે સ્નાપયત્ન ।

જામદાન્યો જનતાપશમનિયમે ॥ભજ. . ૬
રાવણનાશકરો ભૂવિરામો ।

યશ: સેતુદધેહ ભવદમનિયમે ॥ભજ. . ૭
બલબુધકલિકવપુષા યેન ચરિતં ।

કૃતં પરંપરં પૂરુષશ્રયણીયમે ॥ભજ. . ૮
વાસુદેવસ્ય ધવો હરિકૃષ્ણો ।

દશાકૃતિ દધાર બહરમણીયમે ॥ભજ. . ૯

॥ ઇતિ શ્રીવાસુદેવાનન્દવર્ણિવિરચિતાષ્પદી સંપૂર્ણા ॥

ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણને આપણા સંપ્રદાયમાં સર્વ
સંતોષે પોતાની કૃતિઓમાં સર્વાવતારી તરીકે જ વર્ણન

કરેલછે. તે શ્રીહરિ કેવી રીતે સર્વાવતારી છે. તેનું વર્ણન
આ સ્તોત્રમાં શ્રીવાસુદેવાનન્દ વર્ણિએ પરમાત્માએ
ધારણ કરેલાં પ્રસિદ્ધ દશ અવતારોના લીલા ચરિત્રોનું
ગાન કરવા પૂર્વક વર્ણન કરીને તે અવતારોને ધારણ
કરનારા આ મારા ઈષ્ટદેવ ભગવાન શ્રીસ્વામિનારાયણ જ છે.
તેવું પ્રતિપાદન કરવા માટે અને તે પરંબ્રહ્મ
પરમાત્મા ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનું જ ભજન
કરવા માટે વર્ણિરાજ અહિ પ્રેરણા આપે છે. તે અષ્પદી
અષ્કના અર્થોનું આપણે વિચાર કરીએ.

હરિકૃષ્ણાં માનસ લોકકમનિયમે ॥હરિઃ॥

ભજહરિમવિરતમ् ધાવતુ મા ॥ હરિઃ... ધ્રુવપદ
જગતના જીવ માત્રને સંભોધન કરીને વર્ણિરાજ કહે
છે કે હે મનુષ્ય તું જ્યાં ત્યાં જેવી તેવી રીતે આડો અવળો
દોડા દોરી ન કરીશ એવી નિર્થક દોડા દોડાથી તને સુખ કે
શાન્તિ મળશે નહીં, તેમજ મોક્ષની પણ પ્રાપ્તિ થશે નહીં.
અને વારંવાર જન્મ મૃત્યુના ફેરામાં જવું પડશે. માટે સર્વ
અવતારોના અવતારી બધા જ અવતારોને ધારણ
કરનારા. એવા ભગવાન શ્રી હરિ કૃષ્ણ
શ્રીસ્વામિનારાયણનું જ તું ભજન કરી લે. કારણ કે આ

શ્રી સ્વામિનારાયાણ

જગતમાં સુન્દરતામાં અતિ સુન્દર અને મેળવવામાં શ્રેષ્ઠ મેળવવા યોગ્ય જો કોઈ હોય તો તે ભગવાન શ્રીહરિકૃષ્ણ છે. માટે તું સદા અવિરત તેમનું જ ભજન કરવા લાગી જા. તે જ તારા આત્યન્તિક મોક્ષનું કારણ છે. સૌ કોઈને સર્વદા નમન કરવા યોગ્ય છે. તે પરંબ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન શ્રીહરિકૃષ્ણનું તું નિરંતર ભજન કર તેમાં જ તારું શ્રેય છે. (ધૂપવપ્દ)

તતો વરેહનિગમ કાયજલથૌ ।

તમાનિન્યે વિધાય તતો નમનિયમે ॥ ભજ. . १

જ્યારે હયગ્રીવ નામનો અસુર વેદો અને સમગ્ર કલ્યાણ કારી જ્ઞાનને ઉપાડી ગયો અને જળ પ્રલયથી જીવ સુદ્ધિનો પણ વિનાશ કરવાનો પ્રારંભ કર્યો ત્યારે તે અસુરનો નાશ કરીને જગતનું રક્ષણ કરવા માટે અને વેદોનો ઉદ્ધાર કરવા માટે મત્સ્ય રૂપ ધારણ કરીને સર્વની રક્ષણ કરી એવા સર્વાંગ સુંદર મત્સ્ય અવતાર ધારણ કરેલ છે. માટે તું સદા અવિરત તેમનું જ ભજન કરવા માં લાગી જા તે જ તારા આત્યન્તિક મોક્ષનું કારણ છે. એવા સૌ કોઈને સર્વદા નમન કરવા યોગ્ય છે. તે પરંબ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન શ્રીહરિકૃષ્ણનું તું નિરંતર ભજન કરે રાખે તેમાં જ તારું શ્રેય છે. (૧)

તિષ્ઠતિ કમઠમયે ધરણીય ।

યસ્ય પૃષ્ઠે ચપલભયશમનીયમે ॥ ભજ. . ૨

સમુદ્ર મંથન સમયે જ્યારે પૃથ્વી રસાતળમાં જવા લાગી ત્યારે સર્વના હિત માટે જેમણે કાચબાનું રૂપ ધારણ કરીને પોતાની પીઠ ઉપર પૃથ્વીને ધારણ કરી રાખી છે તે પ્રભુનો આશ્રય કરવાથી સૌના મનના વિકારો શાન્ત થાય છે અને જેની ઉપાસના અને ભક્તિ માટે તું સદા અવિરત તેમનું ભજન કરવામાં લાગી જા તે જ તારા આત્યન્તિક મોક્ષનું કારણ છે. એવા સૌ કોઈને સર્વદા નમન કરવા યોગ્ય છે. તે પરંબ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન શ્રીહરિકૃષ્ણનું તું નિરંતર ભજન કરી લે. (૨)

વરાહસ્પધરોડવન્યે સા ।

દતાદૈત્ય જગાન હિ નમનિયમ ॥ ભજ. . ૩

હિરણ્યાયઃ નામનો રાક્ષસ જ્યારે પૃથ્વીને રસાતળમાં ઉપાડી ગયો ત્યારે વરાહનું (ભુડ જેવું) રૂપ ધારણ કરીને તે રાક્ષસનો નાશ કરીને જગતના હિત માટે પૃથ્વીને પાછી લાવીને જગતનું સર્જન કરવા માટે બ્રહ્માજીને સોંપી. માટે તું સદા અવિરત તેમનું જ ભજન કરવામાં લાગી જા તે જ તારા આત્યન્તિક મોક્ષનું કારણ છે. એવા સૌ કોઈને સર્વદા નમન કરવા યોગ્ય છે. તે પરંબ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન શ્રીહરિકૃષ્ણનું તું નિરંતર ભજન કરે રાખે તેમાં જ તારું શ્રેય છે. (૩)

હૃતો નખૈર્હરિણા નરહરિણા ।

દિતિપત્રો દ્વારદઙ્વ ગમનિયમે ॥ ભજ. . ૪

પોતાના ભક્ત નાના બાળક પ્રહલાદજીનું રક્ષણ કરવા માટે વિકરાણ નરસિંહ રૂપ ધારણ કરીને હિરણ્યકશિપુનો જેમ હાથી વૃક્ષની ડાળીને ચીરે છે તેમ રાક્ષસના શરીરને ચીરી નાખીને તેનો વિનાશ કર્યો એવા છે. માટે તું સદા અવિરત તેમનું જ ભજન કરવામાં લાગી જા તે જ તારા આત્યન્તિક મોક્ષનું કારણ છે. સૌ કોઈને સર્વદા નમન કરવા યોગ્ય છે. તે પરંબ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન શ્રીહરિકૃષ્ણનું તું નિરંતર ભજન કરે રાખે તેમાં જ તારું શ્રેય છે. (૪)

વસુધા દાપાંયેતુ શરીપતયે ।

બાંલી વિપ્રો યયાચ ફલજમનિયમે ॥ ભજ. . ૫

આસુરી વૃત્તિવાળા દાનવોના રાજા દાનવરાજ બદિ પાસેથી ત્રિલોકીનું રાજ્ય છોડાવીને સાત્ત્વિક વૃત્તિવાળા ઈન્દ્રાદિક દેવોને પાછું અપાવવા માટે જેમણે બૃટુક વામન રૂપ ધારણ કરીને બદિ પાસેથી દાનમાં ત્રણ ડાંલાં પૃથ્વી માંગીને સાત્ત્વિક એવા ઈન્દ્રાદિક દેવોને પાછું આપનારા છે. માટે તું સદા અવિરત તેમનું જ ભજન કરવામાં લાગી

**શ્રી નરનારાયણદેવના ૨૪ કલાક દર્શન માટે જુઓ વેબસાઈટ
WWW.Swaminarayan.in**

ભારતીય સમય મુજબ આરતી દર્શન : મંગળા આરતી ૫-૩૦ ● શાશવાર આરતી : ૮-૦૪

● રાજભોગ આરતી ૧૦-૧૦ ● સંધ્યા આરતી ૧૮-૪૫ ● શયન આરતી ૨૦-૩૦

શ્રી સ્વામિનારાયણ

જાતે જ તારા આત્યનિક મોક્ષનું કારણ છે. એવા સૌ કોઈને સર્વદા નમન કરવા યોગ્ય છે. તે પરંબ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન શ્રીહરિકૃષ્ણનું તું નિરંતર ભજન કરે રાખ તેમાં જ તારુ શ્રેય છે. (૫)

ક્ષત્રિયરુધિરજલે સ્નાપયન્તન ।

જામદન્યો જનતાપશમનિયમે ॥ ભજ. . ૬

સત્તાના મદથી ચકનાચુર થયેલાં અને અસુરો જેવા દુષ્ક કર્મ કરનારા સહસ્રાર્જુન જેવા રાજાઓ ક્ષત્રિયોનો વિનાશ કરવા જેમણે મહાન ઝિ જમદણિના પુત્ર પરશુરામ રૂપ ધારણ કરીને પૃથ્વી ઉપરથી એકવીસ વખત પાપીઓનો નાશ કર્યો છે. અને પોતાના ભક્તોના દુઃખ રૂપી તાપનો નાશ કર્યો છે. માટે તું સદા અવિરત તેમનું જ ભજન કરવા માં લાગી જા તે જ તારા આત્યનિક મોક્ષનું કારણ છે. એવા સૌ કોઈને સર્વદા નમન કરવા યોગ્ય છે. તે પરંબ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન શ્રીહરિકૃષ્ણનું તું નિરંતર ભજન કરે રાખ તેમાં જ તારુ શ્રેય છે. (૬)

રાવણનાશકરો ભૂવિરામો ।

યશઃ સેતુદધેહ ભવદ્મનિયમે ॥ ભજ. . ૭

દુષ્ક કર્મ કરવાવાળા રાક્ષસ રાવણનો નાશ કરવા માટે મર્યાદા પુરુષોત્તમ રામ રૂપે અવતાર ધારણ કરીને અધર્મી રાવણનો નાશ કરીને પોતાની યશ કીર્તિ રૂપી સમુદ્ર ઉપર સંસાર સાગર ઉપર મર્યાદા રૂપી પુલ બાંધ્યો છે જે પોતાના ભક્તોને તે લીલાનું ગાન ભવસાગર તરવા માટે છે. માટે તું સદા અવિરત તેમનું જ ભજન કરવામાં લાગી જા તે જ તારા આત્યનિક મોક્ષનું કારણ છે. એવા સૌ કોઈને સર્વદા નમન કરવા યોગ્ય છે. તે પરંબ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન શ્રીહરિકૃષ્ણનું તું નિરંતર ભજન કરે રાખ તેમાં જ તારુ શ્રેય છે. (૭)

શ્રીહરિકૃષ્ણનું તું નિરંતર ભજન કરે રાખ તેમાં જ તારુ શ્રેય છે. (૭)

બલબુધકલ્લિકવપુષા યેન ચરિતં ।

કૃતં પરંપરં પૂરૂષ્રાયણીયમે ॥ ભજ. . ૮

જગતના જીવ માત્રનું પરમ કલ્યાણ અર્થાત આત્યનિક મોક્ષ પ્રાપ્ત થાય એટલા માટે જેમણે આ પૃથ્વી ઉપર કૃષ્ણ બલરામ, બુદ્ધ અને કલ્પીરૂપ ધારણ કરીને અનેક પ્રકારના નિત્ય ગાન કરવા માટે હિવ્ય અને અદ્ભુત લીલા ચરિત્રો કરેલાં છે. જેનો એક પદ્ધી એક આશ્રય કરવાથી વધારે ને વધારે શ્રેષ્ઠતમ કલ્યાણ મોક્ષ ક્રમશઃ આત્યંતિક મોક્ષ કરનાર છે. માટે તું સદા અવિરત તેમનું જ ભજન કરવામાં લાગી જા તે જ તારા આત્યનિક મોક્ષનું કારણ છે. એવા સૌ કોઈને સર્વદા નમન કરવા યોગ્ય છે. તે પરંબ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન શ્રીહરિકૃષ્ણનું તું નિરંતર ભજન કરે રાખ તેમાં જ તારુ શ્રેય છે. (૮)

વાસુદેવાનંદવાર્ણીના સ્વામી સમગ્ર વિશ્વમાં વ્યાપેલાં

જીવ સમુદ્દરાયના સ્વામી જે આજ આ પૃથ્વી ઉપર હરિકૃષ્ણ નામ ધારણ કરીને પ્રગટ થયા છે. તેમણે જ પોતાના ભક્તોના લાલન પાલન માટે આવી રીતના પૂર્વમાં દશ અવતાર ધારણ કરેલાં છે જે અત્યંત રમણીય અને રૂપ ગુણવાન સુન્દર છે. માટે તું સદા અવિરત તેમનું જ ભજન કરવામાં લાગી જા તે જ તારા આત્યનિક મોક્ષનું કારણ છે. એવા સૌ કોઈને સર્વદા નમન કરવા યોગ્ય છે. તે પરંબ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન શ્રીહરિકૃષ્ણનું તું નિરંતર ભજન કરે રાખ તેમાં જ તારુ શ્રેય છે. (૯)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, કાલુપુરની ઓફિસ નંબર

થાળ - ભેટ - રસોઈ તથા અન્ય માહિતી માટે

Mo. No. : 82380 01666

WhatSapp No. : 99099 67104

પ. પૂ. ધ. ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના

મુખેથી અમૃત વચનો

- સંકલન : ગોરધનભાઈ વી. સીતાપટા (દીરાવાડી-બાપુનગર)

શ્રી નરનારાયણ દેખાય ! વડવાઓએ બીજ રોષ્યા ત્યારે આપણાને આજે દેવ ચુવક મંડળ, મળ્યું છે. આજે આપણો ભલે પાટલુન ઉપર આવ્યા પરંતુ હી ૨ । વ । ૫ ૧ અમે તો જ્યારે આજે પણ ગામડાઓમાં જઈએ છીએ આ । ચ । ૭ ૧ । ત્યારે વીલોએ માથે ફાળિયું બાંધ્યું હોય, ફિનિયામાં શ્રીમદ્ ભાગવત પારાયણ પ્રસંગો પાટીનો કે કાથીનો ખાતલો ફાળ્યો હોય તે જોઈને આનંદ તા. ૨૦-૫-૨૦૧૮ : પ્રસાદીની તુલસીની કંઈ ઘણા યજમાનાશ્રીઓનો પહેરાવી તેના ઉપલક્ષમાં પ.પૂ. મહારાજશ્રીએ કહ્યું આ કંઈ પહેરવા માટે છે, ખીંટીએ ન લગાવશો. આમ પણ આપણો બેવડી કંઈ હોય છે. તેના પર પાછી કંઈ ઉપર કંઈ. જેને કંઈ પહેરવાની શ્રદ્ધા હોય તેને જ પહેરાવવી, તેને જ આપવી. મહારાજે દયા કરી છે. સત્સંગ મણ્યો છે અને તેનો વ્યાપ થતો જાય છે. તો હવે મંદિરમાં દર્શન કરવા દૂર દૂર ન જવું પડે તે માટે ગોઠવો કંઈક, જગ્યા શોધો. માપની શોધજો. ચેકમાં બહુ મીડા ન ચડાવવા પડે. કારણ કે ચેક ફાડીને મારે આપવાનો છે. પરંતુ રૂપિયા તમારા છે. તમે ધમાર્દો ભરતા હો, દાન પેટીમાં અર્પણ કરતા હો તે જ રૂપિયાથી આ કામ થતું હોય છે. તમારે રૂપિયા મફતમાં તો આવતા નથી. રાત્રે ટિવિસ મજૂરી કરીને આવતા હોય છે તે રૂપિયાની અમારે દેખરેખ તો રાખવી પડેને ! તમે સત્સંગમાં યોગદાન આપો છો એ બહુ મોટી વાત છે. સંતો તો પ્રથમ છે જ પરંતુ તમે પણ સત્સંગ માટે જે સમયનું યોગદાન આપો છો તે પણ નાની વાત નથી. હું ઘણીવાર કહું છું, તમારે મંદિરે આવવું હોય તો પણ કલાક પહેલા તૈયારી કરો ત્યારે મંદિરે પહોંચી શકાય. કહીએ એવું કે ત્રણ કલાક કથામાં ગયા હતા પરંતુ આગળ પાછળની તૈયારીની ૧-૧ કલાક ગણો એટલે પાંચ કલાકનું યોગદાન થયું. માણા ફેરવવી બહુ અધરી છે એમ સત્સંગ કરવો પણ અધરો છે. મારે પણ પધરામણીએ જવું હોય ત્યારે ઘણું સેટલમેન્ટ કરવું પડે છે.

રામ સ્વામી ! એક કથાનું એવું આયોજન કરો કે જેમાં માત્ર ધોતિયા અને ટોપી જેવો પહેરવેશ પહેરેલા જ

આપણો છોકરાઓને વારસામાં લેપટોપ કે વાયફાય આપી દઈએ પણ પછી શું ? આગળ જેનાથી જીવનમાં થોડાક માણસાઈના સંસ્કાર આવે તો એ કામ લાગશે. આપણે ઉકલી ગયા પછી કોઈ આપણા માટે ખૂઝ્યો રાખવાનું નથી. પરંતુ કોઈક માણસ કહેશે કે સારો માણસ હતો તો જીંદગી સાર્થક થઈ ગણાશે. કોઈને આપણે મદદ કરી હોય તો કોઈ આપણાને સારો કહેશે. માણસાઈ આપણાને મળી છે તે સાચવ્યે છૂટકો છે. બધું ભલે ખોવાઈ જાય પરંતુ ભગવાન અને સંસ્કાર ન ખોવાઈ જાય એ મહત્વનું છે. સંસ્કાર એટલે ભગવાને જે લખા છે એ માણસાઈના સંસ્કારની જ હું વાત કરાં છું. બીજા કોઈ ઉપરથી પડેલા સંસ્કારની વાત નથી.

એક ગામમાં અમે ગયા હતા ગામમાં ચાર ઘર સત્સંગીના હતા. કેમ એ ગામમાં બીજા કોઈ માણસો જ નથી ! માણસો તો છે જ અને માણસો છે એટલે માણસાઈ પણ હશે જ ને ! સ્વામિનારાયણ ભગવાને ધર્મમાં કે ઈષ્ટદેવમાં ચેર્ચન્જ કરવાનું કૃપાંય કીધું નથી. મહારાજે તો કહું છે ને કે શૈવ હોય તેણે રૂદ્રાક્ષ કે ત્રિપુરુ તેનો ત્યાગ કરવો નથી. તમારા ઈષ્ટદેવ હોય તેને મુકવા નથી. હરિ ભગતની વ્યાખ્યા આપણે બહુ ટૂંકી કરીએ છીએ. કૂટપદ્ધીનું માપ બહુ નાનું છે. કંઈ અને મોટા તિલક ચાંદલાથી ભગત થઈ જવાનું હોય તો આખી દુનિયા ભગત થઈ જાય ! તિલક ચાંદલો આપણા માટે છે. ચાંદલો કરવા માટે જે દર્શણ હોય છે તે ચાંદલાનું સેટીંગ

શ્રી સ્વામિનારાગયાણો

કરવાની વાત તો ગૌણ છે પરંતુ મહત્વની બાબત એ છે કે હું તિલક ચાંદલાને લાયક છું કે નહિ ? આપણું કેકાણું છે કે નહિ તે જોવા માટે દર્પણ હોય છે. આ હકીકત છે. ચાંદલા થોડા આડા થઈ જશે તો કોઈ ચિંતા નથી. પરંતુ એટલું ચોક્કસ યાદ રાખવું કે આપણે ક્યો રસ્તો નક્કી કર્યો છે ? એ રસ્તે ચાલવા માટે પ્રયત્ન કરવો. પરિપક્વ કોઈ નથી. સહી સિક્કા લઈને કોઈ આવ્યું નથી. કંઈ અને ચાંદલાથી શરૂઆત ચિંહ એ પ્રતિબિંબ છે. અને એ આપણા માટે છે. લોકો માટે નથી. શરૂઆત થશે એટલે મંદિરના પગથિયા ચડશે. મંદિરમાં વાતાવરણ મળશે અને તેથી માણસાઈના સંસ્કાર આવશે અને એ જ કામ આવશે. બાકી કંઈ કામ આવવાનું નથી.

પેટે પાટા બાંધીને મહેનત કરીને ગમે તેટલું મોટું મકાન બનાવ્યું હોય. ૧૦ બેડ રૂમનું મકાન હોય પરંતુ મકાન ખબરી ગયા પછી શું કામનું ? એમ આપણે ગમે તેટલા મોટા હોઈએ પણ ઉક્કલી ગયા પછી ર બાય ર ઈચ્છાનો ખૂણો મૂકીને કોઈ આપણાને પાછા પણ લાવવાના નથી. આ સનાતન સત્ય છે. આ આપણે જોઈ શકીએ છીએ. અને આટલું જીણી લો એટલે વૈરાગ્ય પણ આવી ગયો અને શાસ્ત્ર પણ આવી ગયું. એટલે ધરોહર અને બે સારા સંસ્કારનો વારસો આપવો જરૂરી છે. અને પરિપક્વતા આવતા આવતા તો જંગળી નીકળી જાય છે એવું હું માનું છું. તમે વિચારજો. અત્યારે નહિ. રાતે સૂતી વખતે તક્કિયા પડ્યા હોય અને આળોટા હો ત્યારે વિચારજો. બધા વૈરાગ્ય આવી જશે. શાસ્ત્રોમાં આ જ કીધું છે. સદ્ગુણ આવે એવું વાતાવરણ આપીએ. કથા વાતા વિના તો ઝડા ગુણ આવતા નથી માટે કથાના માદ્યમથી બો શાદ્ય પડ્યા હોય તો કંઈક ઉગાશો.

ગુરુમંત્ર Secondary (ગૌણ) વસ્તુ છે. ભગવાનના દર્શનમાં - નરનારાયણદેવના દર્શનમાં બધા મંત્ર આવી ગયા. ગુરુમંત્ર એ આપણા વૈષ્ણવ સંપ્રદાયની એક રીતિ છે. ગુરુમંત્ર અવશ્ય લેવો જોઈએ. પરંતુ ભગવાનથી અધિક કંઈ નથી. ભગવાન જ રહેવા જોઈએ. ભગવાન અને ભગવાનના અવતારો એના સિવાય બીજું કંઈ જોઈએ નહિ. કલ્યાણ કરનાર એક માત્ર ભગવાન છે.

અમે હમણા સરબેજની બાજુમાં વણાજર ગયા હતા. ત્યાં હનુમાનજી છે. શનિવારે લોકો બે ચમચી તેલ

ચડાવશે. રવિવારે શુ પ્રોભ્લેમ છે આપણને ? ભીડ આવે ત્યારે આપણે હનુમાનજી પાસે જઈએ. મહારાજ આપણી આ માનસિકતા જાણતા હતા. દુનિયામાં કચાંચ આરો ન રહે, સગા-સંલંઘી કે કુટુંબ પરિવાર બધા છૂટી જાય, કોઈનાથી કઈ થઈ શકે નહિ. ત્યારે એકવાર તો દરેકના મુખમાંથી આવતું જ હોય છે કે હવે તો ભગવાન બચાવે તો થાય ! માટે દરરોજ થોડું થોડું કર્યું હોય તો પછી વાંદ્યો ન આવે.

યુવાનો આપણું ભવિષ્ય છે. તમે અમને મળ્યા છો અને એમ તમને મળ્યા છીએ. તમને આગળ કરીને જ દુનિયા ચલાવવાની છે. પરંતુ માણસાઈ છે એ મોટી વસ્તુ છે, એટલું યાદ રાખજો. આપણે મહારાજ માટે ગાઈએ છીએ ને કે, કોઈને દુઃખિયો રે, દેખ્યો ન ખમાય, દ્યા આણી રે અતિ આકળા થાય, અસ્વધન વસ્ત્ર રે, આપીને દુઃખ ટાળે, કરુણા દ્રષ્ટિ રે, દેખ્યો વાનજ વાળે. આ સંસ્કાર મહારાજે આપણાને પોતાના આચરણ દ્વારા શીખવાડ્યા છે. મહારાજ કોઈને દુઃખી જોઈ શકતા નથી.

તમે રાત્રિ પારાયણ કરો છો. ટાણો - કટાણો ગમે તે સમયે ભગવાનનું ભજન થતું હોય તો તેમાં વાંધો નહિ. રાત્રે કે દિવસે ભગવાનનું ભજન થતું હોય તો ભણાનંદ સ્વામી કહે એમ આપણે દાડ દાડ દિવાળી ! એક ભગત અમારી પાસે આવ્યા, કહે ભગવાનને કઈ દિશામાં બેસાડું ? અમે કહ્યું. ભગવાનને દિશાની કોઈ તકલીફ નથી પરંતુ તુ સરખી દિશામાં બેસાજો. ભગવાનની દિશા નક્કી કરવા વાળા આપણે કોણા ? ભગવાની દિશા હોય ? ભગવાનની જે દિશા હોય તેની સન્મુખ આપણે બેસવાનું છે એ નક્કી છે. અમે કમૂરતામાં પ્રતિષ્ઠા કરી છે અને એ મંદિર સરસ ચાલે છે. વિછુંડો ને કાછુંડો, હું નિર્ણય જોઈને ઘરની બહાર નીકળું તો એકેય કાર્યકમ્ભાન ન પહોંચી શકું. ભગવાનના થઈને રહીએ. શ્વાસ આપનાર અને અશ્વ પચાવનાર ભગવાન છે. મારી ૧૫-૧૬ વર્ષની ઉમર હશે. એ સમયે ગામડે ગામડે ફરતા એ સમયે પરિસ્થિતિ એવી કે ગાડી હાથમાં આવે, ન આવે. ઘણી બધી વિંટબણાનો સામનો કરીને પણ ગામડે પહોંચવાનું. એક દિવસ કંટાળીને મોટા બાપજી પાસે ગયો. બાપજી આ શું ? બોલવામાં ગળણું રાખતો નહિં પરંતુ મર્યાદા છોડીને નહિં. અંદર જે હોય એ

શ્રી સ્વામિનારાયાણો

બહાર નીકળી જાય. સત્સંગની જ વાત હતી. પરંતુ એ સમયે બાપજીના મુખમાંથી જે શબ્દો નીકળ્યા તે વચન જુંદગીમાં ગાંઠ મારીને હદ્દ્યમાં સંધરી રાખ્યા છે. બાપજુએ કહેલું. કર્તા-હર્તા ભગવાનને જાણજો. તમે કઈ કરતા નથી, આ હકીકત છે. સત્સંગ વધશે કે ઘટશે એ નરનારાયણદેવની ઈચ્છા મુજબ થશે. તમે કઈ નથી કરતા. તે દિવસથી હું શાંતિથી ઉંઘું હું અને એ જ પોતીશનમાં જાગું છું. સત્સંગનું કાર્ય ભગવાન કરાવે છે. હું નથી કરતો. હું કંચ છું કે હું કરીશ એવી જ્યારે ભાવના થશે ત્યારે ખાડો તૈયાર છે અને એ હકીકત છે કે જેઓ ભગવાનને છોડીને પોતાની સામર્થ્યથી કરવા ગયા છે તેઓ ભલભલા ખાડામાં પડ્યા છે. ભગવાનની સાથે ખૂણામાં પણ મારો ફોટો કોઈ ચોટાડે તો હું ઉખાડીને ફેંકી દઉં છું. ભગવાન કાયમ રહેવાના છે. માટે ભલા થઈને સિંહાસનમાં ભગવાન રાખજો. સિંહાસનમાં કોઈની જરૂર નથી. માણસ તો કયારેય નહીં. ભગવાન અને ભગવાનના અવતાર. જે તમારા ઈષ્ટદેવ હોય તે રાખજો. કુળદેવ કે કુળદેવીને રાખો તો પણ કંઈ વાંધો નથી. ડિવાયડર ન રાખશો. વચ્ચે **Partition** (વિભાગ વચ્ચે પાતળી દિવાલ) ન રાખશો. એ લોકોને કંઈ વાંધો નથી. એક બીજાની સામું પણ જોતા નથી. બધી ભગવાનની જ શક્તિ છે. આપણે ફૂટપદી લાવીને ભાગ પાડ્યા. આ ગોખલો આનો અને આ ગોખલો આનો. ત્યાં થોડી મિલકતની વહેંચણી કરવાની છે ! ત્યાં તો હખણાં રહો! સિધ્યાંત એ છે કે ભગવાનને હંમેશા આગળ રાખો. સંસ્કાર જાળવશો તો બધું મળી જશે.

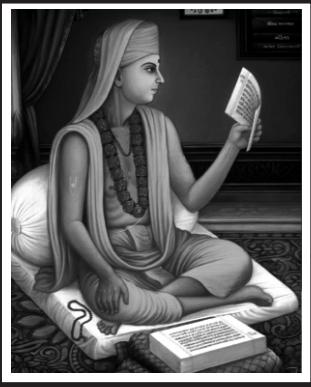
મારા પ્રોજેક્ટમાં મારે શહેરના ૨૦ માળના મકાનની બાજુમાં ૨૦ બાય ૨૦ ની જમીનમાં મંદિર બાપુનગરના હરિભક્તોને બોલાવીને બનાવવું છે.

નીચેના મહામંદિરોમાં નિત્ય દર્શન માટે

જેટલપુર : www.jetalpurdarshan.com
 છપૈયા : www.chhapaiya.com
 નારણાઘાટ : www.narayanghat.com
 પ્રયાગ : www.prayagmilan.org
 ઈડર : www.gopinathjiidar.com
 ઘોણકા : www.swaminarayanmandirdholka.co.in

મહેશાણા : www.mahesanadarshan.org
 ટોરડા : www.swaminarayanmandirtorda.com
 વડનગર : www.swaminarayanmandirvadnagar.com
 અયોધ્યા : www.ayodhyaswaminarayanmandir.com
 નારણપુરા : www.sankalpmurti.org

શ્રી સ્વામિજ્ઞારાયણુ

મૂળ અક્ષર મૂર્તિ સ. ગુ. ગોપાળાનંદ સ્વામી

- મહેત સ્વામી કૃષ્ણપ્રસાદદાસ (ટોરડા)

જીવનનાં ધર્ષણાં વર્ષાં સત્સંગ સેવામાં ગાળ્યા છે. અને સ્વયં મૂળ અક્ષરમૂર્તિ છે જે સમગ્ર સંપ્રદાયમાં પ્રસિધ્ધ છે.

મહાશાની અને મોટેરા સાધુ તરીકે તેઓ મહારાજના જમણા હાથ સમા હતા. પોતાના જન્મના છ ગૂઢ રહણ્યો મહારાજે ખુદ ગોપાળાનંદ સ્વામીને જ્ઞાનાવ્યા હતા. સંપ્રદાયના અન્ય મહાન સંત ગુણાતીતાનંદ સ્વામીઓ મહારાજને કહેલું કે ગોપાળાનંદ સ્વામી વર્ષમાં એકવાર એકમાસ સુધી જૂનાગઢ પદ્ધારી સત્સંગ કરાવે તો જૂનાગઢની મહેતાઈ સ્વીકારવાની હા પાડી. અરે ! સત્સંગમાં “સ્વામિનારાયણ મહાપૂજા” થાય છે તેની શરૂઆત ગોપાળાનંદ સ્વામીએ જ જૂનાગઢમાં કરાવેલી.

વિશ્વ વિષ્યાત સારંગપુર મંદિરમાં બેઠેલા અને હજારો લોકોનાં કષ દૂર કરનાર શ્રી કષભંજન ટેવ મૂ. અ. મૂ. ગોપાળાનંદ સ્વામીએ જ પદરાવેલા છે. ભગવાન સ્વામિનારાયણે પોતાની જીવન લીલા સંકેલી અક્ષરધામમાં જવાની તૈયારી કરી ત્યારે આચાર્યોશ્રીના કંડા ગોપાળાનંદ સ્વામીને સોંપેલા.

આજે એમના મૂળ જન્મસ્થાનને જીળવીને બે માળની સુંદર એવી હવેલી સાગના લાકડામાં આકર્ષક બનાવીને દર્શનાર્થે ખુલ્લી મુકી છે.

વળી ભગવાન સ્વામિનારાયણનું ધપૈયામાં પ્રાકૃત્ય થયું એની ખુશાલીમાં નાના બાળ ખુશાલે ગામમાં ગોળ વહેંચેલો એની યાદમાં આજે પણ ટોરડા મંદિરમાં “ગોળ” ચઢાવવાનો મહિમા છે. અહીંના પશુ પાલકો પોતાનું હોર માંદુ પડે કે ઘરમાં નાની બિમારી આવે તો ગોપાળાનંદ સ્વામીની માનતા માને છે અને તેને તુરંત સાર થાય છે. જેનાં અનેક ઉદાહરણો આ વિસ્તારમાં મોજૂદ છે. ધારી સ્ત્રીઓને સંતાન પ્રાપ્તિ ન થઈ હોય અને ડૉક્ટરોએ આશા છોડી દીધી હોય તેવી અનેક સ્ત્રીઓને ગોપાળાનંદ સ્વામીની માનતા માનવાથી સંતાન પ્રાપ્તિ થયાના અસંખ્ય ઉદાહરણો છે.

પ્રસિધ્ધ યાત્રાધામ શામળાજીથી ૧૫ કિ.મી. દૂર ટોરડા નામના નાના એવા ગામમાં. ખુશાલ ભડુ નામનો એક નાનકડો બ્રાહ્મણનો બાળક રહેતો હતો. ઈતિહાસ સાક્ષી છે કે શામળાજી ભગવાન આ નાનકડા ખુશાલ ભડુ સાથે રમવા આવતા. તેમના ઘરમાં પડી ગયેલું ભગવાન શામળિયાનું જાંઝર મળતા એ વાતની સાબિતી મળેલી કે આ નાનકડો છોકરો સામાન્ય નથી. અરે ! ભગવાન સ્વામિનારાયણનું બાળ સ્વરૂપે ધપૈયામાં પ્રાકૃત્ય થયું ત્યારે આ ત્રણ વર્ષના બાળકે મોટી માટીની કોઈમાંથી ગોળ કાઢી પોતાના મિત્રોને વહેંચેલો. (આ કોઈ અત્યારે જન્મસ્થાનમાં મોજૂદ છે.)

એકવાર મહાપૂજા રાખેલી. કોઈક તોફાની છોકરાએ ખુશાલ ભડુના ઘરના તુલસીના છોડ રાત્રે ઉખાડી નાખેલા. માતપિતા સવારમાં ચિંતિત નજરે પડતાં ખુશાલ ભડુ એજ ઉખાડેલા છોડને જમીનમાં રોપતાં તાજી જ છોડ નો અનુભવ કરાવેલો. અને તુલસી પત્રોનો મહાપૂજામાં ઉપયોગ કરેલો. અરે ! ઈડર નરેશે અમદાવાદ નરનારાયણદેવના મંદિર માટે પથ્થર અટકાવેલા અને બ્રાહ્મણો ઉપર વટલોઈ વેરો નાખેલો, ખુશાલ ભડુ - ઈડર નરેશના જાડા પેશાબ બંધ કરાવી નાખતાં પથ્થર અને વટલોઈ વેરાની મુશ્કેલી નિવારી હતી.

ખુશાલ ભડુ નાનપણથી શિવપૂજાજી હતા. અચલેશ્વર મહાદેવને દૂધ ચઢાવવા દરરોજ જતા. ભગવાન સ્વામિનારાયણ જેતલપુરુથી ખુશાલ ભડુને તેડવા માટે બ્રાહ્મણવેશે ટોરડા ગયેલા - સંપ્રદાયના ઈતિહાસમાં આ એક જ સાધુ એવા હતા જેને ભગવાન ખુદ તેડવા ગયેલા અને દીક્ષા આપીને નામ ગોપાળાનંદ સ્વામી આપ્યું. વડોદરા, વડતાલ, ઉમરેઠ, જૂનાગઢ અને ગઢામાં સ્વામીએ

ખાંડ હોય તો મજા આવે

- ચંદ્રકાન્ત મોહનલાલ પાઠક (ગાંધીનગર)

નંદલાલ ઠાકર જ્યારે શ્રીજી મહારાજના દરશને આવતા ત્યાર મહારાજને કહેતા કે હે મહાપ્રભુ ! એકવાર મારે ઘેર પધારો. શ્રીહરિ પણ પ્રત્યતરમાં જણાવતા કે તમારી ઈચ્છા છે તો જરૂર અનુકૂળતાએ આવશું.

અને એકવાર શ્રીજીમહારાજે ઈચ્છા વયન કરી કે અમારે ઉમરેઠ જરૂર છે. થોડા સંતો પાર્ષ્વનોને સાથે લઈને જવા નીકળ્યા.

સવારના પહોરમાં પૂજાપાઠ કરીને નંદુભાઈ ઉભા થયા કે એક પાર્ષ્વએ આવી જ્ય સ્વામિનારાયણ કહી જણાવ્યું કે શ્રીજી મહારાજ પધારે છે. નંદુભાઈના આનંદનો પાર ન રહ્યો. તરત જ ગામના સત્સંગી ભાઈ બહેનોને જાણ કરી કે શ્રીજી મહારાજ પધારી રહ્યા છે. બધાએ ભેગા મળી સન્માન માટે સામે જવાની તૈયારી કરી. બહુ મોટુ ગામ નહિં એટલે વિવિધ પ્રકારના વાજિંગ્રો મળે નહિં. ગામમાં માત્ર બે ઢોલી હતા તેમને બોલવાયા. ઢોલ વાગવા માંડ્યા. આગળ પુરુષ હરિભક્તો અને પાછળ સ્ત્રી હરિભક્તો વાજતે ગાજતે શ્રીહરિના સામા ગયા. સ્ત્રીઓ કીર્તન બોલતી હતી. ‘આજ મારે ઓરડે રે આવ્યા અવિનાશી અલબેલ’ પુરુષો કીર્તન જીલતા હતા.

શતાનંદ મુનિ કહે છે કે જ્યારે ભગવાન કે ભગવાનના ભક્ત તમારા ગામે આવતા હોય અને તમે સો તેડવા જાઓ તો તમે પુણ્ય કમાઓ છો. અને જ્યારે તે વિદાય લેતા હોય ત્યારે તમે વળાવવા જાઓ ત્યારે તમારા પાપ ઘોવાય છે.

શ્રીહરિ નંદુભાઈને ઘેર આવી બિરાજ્યા. નંદુભાઈએ પૂજાવિધિ કરી. મહારાજે સૌના કુશળ સમાચાર પૂછ્યા. નંદુભાઈએ પણ સર્વ સત્સંગી જનો કુશળ હોવાનું કહ્યું. તે પછી નંદુભાઈએ શ્રીજી મહારાજને જણાવ્યું કે હે મહારાજ અત્યારે કેરીની મોસમ ચાલે છે તો રસ રોટલી બનાવીએ ? મહાપ્રભુ કહે છે કે ભલે તમારી ઈચ્છા મુજબ બનાવો. રસોઈ તૈયાર થઈ એટલે શ્રીહરિ હાથ પગ ધોઈ સંતોને પીરસવા પદ્ધાર્યા. સંતો જમવા બેઠા. મહારાજ રસ પીરસે છે. મુણજી બ્રહ્મચારી સરસ મજાની ધીમાં જબોળેલી બે પડી રોટલી પીરસે છે.

રસ પીરસતાં મહારાજે નંદુભાઈને કહ્યું, રસમાં ખાંડ નાખી હોય તો મજા પડે. થોડી ખાંડ લાવો. નંદુભાઈ કહે છે હે મહારાજ ! અમારે અહીં ખાંડ નાખવાનો ધારો નથી. શ્રીજી મહારાજ ચૂપ રહ્યા. થોડીવાર પછી ફરી બોલ્યા, નંદુભાઈ ! રસમાં થોડી ખાંડ નાખી હોય તો રસ મધુર બને. નંદુભાઈએ કહ્યું, મહારાજ ! અમારી જ્ઞાતિમાં ઉપર ખાંડ આપવાનો રિવાજ નથી. મહાપ્રભુ મૌન રહ્યા. વળી થોડીવાર પછી પૂછ્યું, નંદુભાઈ ! તમે ખાંડ આપો તો તમારી જ્ઞાતિ શું કરે ? નંદુભાઈ કહે રિવાજ તોડવા બદલ અમારો સમાજ મને દંડ કરે. નાત બહાર મૂકે પછી હું ક્યાંયાનો ન રહું. સમાજથી ફેંકાઈ જાઉં. એવું કરવા હું તૈયાર નથી.

સંતોએ જમી લીધું. શ્રીહરિએ પણ જમી લીધું. પછી પોતાનો થાળ પ્રસાદીરૂપે નંદુભાઈને આપ્યો. નંદુભાઈ હોંશે હોંશે જમવા બેઠા. રસ ચાખ્યો ત્યાં તો માથાના વાળ ઉભા થઈ ગયા ! અરર ! આટલો બધો ખાટો રસ ! મહાપ્રભુએ ત્રણ ત્રણ વાર ખાંડ માગી પણ મેં ન આપી. ફટ ભુંડા નંદુડા. વિકાર છે તને. તને જ્ઞાતિનો રિવાજ નડ્યો ! સમાજ નાત બહાર મૂકશે એવો ભય નડ્યો ! વિકાર છે તને વિકાર છે નંદુડા !

નંદુભાઈની આંખમાંથી આંસુ વહ્યાં જાય છે. રોટલીનું બટકું જમણા હથમાં રહી ગયું છે. શ્રીહરિને યાદ કરીને બોલ્યા નંદુડા ! આજથી તમારે ખાંડ કે ગોળ હરામ છે.

નંદુભાઈ જવ્યા ત્યાં સુધી પોતે ખાંડ કે ગોળ ન જમ્યા. પશ્ચાતાપના આંસુવેદનાને વસમી બનાવે છે.

ધન્ય છું, આવી લેટને

- નટુભાઈ પટેલ (કેનેડા) રાજપુરવાળા

સૌરાષ્ટ્ર ના જુનાગઢ પ્રાન્તના પંચાળા પાસે બાલા નામનું ગામ છે. ખૂબ નાનું ગામ. બહુધા કરીયા-કુંભારની વસ્તી. ભગવાનશ્રી સ્વામિનારાયણ ના આશ્રિત બળીયા આ હરિભક્તોએ શ્રીજી મહારાજ ને પ્રાર્થના ભર્યો આગ્રહ, ગામમાં પધારવા કર્યો. શ્રીજી મહારાજ પ્રસંગ વદને આમંત્રણ સ્વીકારી એક વખત બાલા ગામ પધાર્યા.

આ ગામમાં જેના અંતરમાં મહારાજને મળવાનો આનંદ હોય, મહારાજ ને રાજુ કરવાનો ઉમંગ હોય અને સત્સંગ ની પાકી સમજજી હોય તેવા બાઈ હરિભક્ત કાનુભાઈ રહેતા, આધેડ ઉમરના બાઈ, ધણી ગુજરી ગયેલ, ઘર સાધારણ, પણ અસાધારણ ભક્તિન ગામની બાઈઓ ને લેગા કરી ભજન કીર્તન કરતા. મહારાજ ના મહિમાની વાતો કરતા. પ્રગટ પુરુષોત્તમ ના પ્રગટ પણાના પિયુસ સર્વેને પાતા. આ માજીના મનમાં એક એવી પ્રબળ ઈચ્છા હતી કે મહારાજ પોતાને ઘેર પધારે.

મહારાજ ગામમાં પધાર્યા ના વાવડ મદ્યા. હર્ષઘેલા થઈ ગયા. એમને જાણ થઈ જે, મહારાજ સર્વે હરિભક્તોના ઘેર પધારવા રાજુ થયા છે. જરૂર મારે ત્યાં આવશે જ, એમ માની આંગણું સાફ કર્યું, બાજોઠ, પાથરણા, કૂલની થાળી આરતી, પ્રસાદ તૈયાર કર્યા. ત્યાંજ હરિભક્તો સંંગ મહારાજ આંગણે પધાર્યા. કુલદા વેરતી હરખદેલી મારી મહારાજને ઘર માં લઈ બાજોઠ ઉપર બેસાડ્યા. કંકું ચોખાના ચાંદલા કર્યા. ચરણ ધોયા, આરતી કરી, પૂજન કર્યું. પછી મહારાજને દોશીમાએ બે હાથ જોડ્યા. અને બોલ્યા, હે દિનનાથ ! દયાસિંહું. મારે આપને કંઈક ભેટ ધરવી છે. મહારાજ કહે મા બોલો શું આપશો? મહારાજના દર્શન થય અને પોતાની ઈચ્છા પુરી થઈ એના કેફમાં આવેલ દોશીમાં કહે, મહારાજ આપ માગો. જે માંગો તે આપું

અંતર્યામી, મહારાજ મંદ-મંદ હસ્યા. દોશીમાનો ભાવ અને આત્મીયતાનો આવો સૂમેળ જોઈ બોલ્યા, મારી સાચે જ, જે માંગું તે આપશો?

હા, મહારાજ ! જે માંગો તે આપીશ.

અખીલ, બ્રહ્માંડના અવિપત્તિ જેની પાસે જગતનો જીવ માંગતો હોય એ જીવ આજ જે માંગો તે આપું એમ કહે તો આશર્ય છે ને ! મહારાજ કહે, મારી તો એમ કરો મને, જે તમને વધારેમાં વધારે વહાલું છે તે આપો.

દોશીમાં રાજુ થઈ ગયા. પણ વ્હાલામાં વ્હાલું શું આપું એની મુંજવણમાં પડી ગયા. ઘરમાં કંઈજ એવું કિમતી હતું નહીં. મારીના માટલા, તૂટેલા ખાટલા, મારીના કોઠલા,

સિવાય કરી જ દેખાયું નહીં. ત્યાં જ આંગણે બાંધેલ ગાય દેખાઈ આ ગાય વ્હાલી છે એ આપી દઉં ? ગાય તો ના અપાય મહારાજે તો વ્હાલામાં વ્હાલી વસ્તુ કહી છે. શું કરું એ મારી ને ના સમજાયું. મરણ મુડી સમાથોડાક ઘસાયેલા દાગીના, વિચારમાં આવ્યા. ત્યાં જ ગામમાં ગયેલા બે જીવાન દીકરા વિરજી અને દેવજી મહારાજ એમને ઘેર આવ્યા છે, જાણી દોડતા આવ્યા. દીકરાઓને જોતાં જ ડોશીમાને યાદ આવ્યું. એ બોલી ઉઠ્યા. હે મહારાજ બેસજો હમણાં જ મારી વ્હાલામાં વ્હાલી વસ્તુ લઈ આવું છું.

દોશીમાએ એકાંતમાં જઈ દીકરાઓને વાત કરી દીકરા કહે મા અમને પદ્ધત્યા વગર મહારાજને જે તમને વ્હાલામાં વ્હાલું હોય તે વિલંબ કર્યા વગર આપી દો. બેટા, વિરજી - બેટા દેવજી વ્હાલામાં વ્હાલા તો તમે બે છો શું કરું?

મા ! બે દીકરા બોલ્યા. આપણું ધન, મન, તન સર્વે અમનું જ આપેલ છે. વિના સંકોચે સપ્રેમ ધરી દો. શેની રાહ જોવો દો. આમેય ‘મા’ સંસારના વેતરા કરવા અમારું મન નથી. સંસાર રૂપી ખાટી છાસ પીવા કરતાં પ્રભુ ચરણમાં શરણ લઈ અમૃતપાન કરીશું.

શાબાશ ! મારા દીકરાઓ ધન્ય છે તમારી સમજજણને ! તમે મારું દૂધ, મારી કાખ અને કુળ દીપાયું છે એમ બોલી બે દીકરાના હાથ પકડી મહારાજ પાસે આવ્યા. પ્રભુ ! હે ! કૃપાસિંહું ! લ્યો, આ મારી વ્હાલામાં વ્હાલી ભેટ ! બંને દીકરાને કંકું ચોખાના ચાંદલા કરી મહારાજના ચરણમાં સોપી દીધા.

દોશીમાનું આ દાન જોઈ મહારાજ સાથે આવેલ સર્વે હરિભક્તોના અંતર દ્રવી ઉઠ્યા. દોશીમા બોલી ઉઠ્યા મહારાજ ! એ પારણામાં સૂતા હતા ત્યારથી ગળથુંથીમાં આ દીકરાઓને સત્સંગ નો અમીરસ પાયો છે. પ્રભુ સ્વીકારી લો.

મહારાજ કહે, મા ! તમે તો અમારી મન ગમતી ભેટ આપી. અમારા અંતરમાં આજ આશા હતી. આ તમારા દીકરા ના દાન ઈતિહાસમાં અમર થઈ જશે આ તમારા દીકરા અનંત જીવને કલ્યાણના માર્ગ વાળશે. મારી ધન્ય છે તમારા જીવતરને રાજુ થયેલ અક્ષરધામીની આંખો આનંદથી ભરાઈ આવી. મહારાજે આ બે ભાઈઓને દીક્ષા આપી દહરાનંદ સ્વામી અને પ્રસાદાનંદ સ્વામીના નામે આજે પણ સંપ્રદાયના ઈતિહાસમાં આ ભેટ અમર છે.

ધન્ય છે આવી ભેટ ને..

શ્રી સ્વામિનારાયણ ભૂજિયમનાં દ્વારેથી....

આ કઠારીમાં શ્રીજીમહારાજે
રામદાસને સિરો ભરીને
આપીયો હતો

ભગવાનશ્રી હરિની ભોજન અને ભજન કરાવવાની રીત અલૌકિક હતી. આજની જેમ તે સમયમાં અનાજ દળવાની ઘંટીઓ નહતી, છાશ-ઘી બનાવવાનાં યંત્રો ન હતાં, ગોસ-વીજળી જેવી સવલતો ન હતી, બધું જ જાતે કરવું પડતું હતું. તે જમાનામાં શ્રીહરિ હજારો સંતો અને હરિભક્તોને ઉત્સવ સમૈયામાં તેડાવીને, તેમને દિવસો સુધી મિષ્ટાન્નો જમાડીને તૃપ્ત કરતા અને હરિરસની હેલી કરતા.

પ્રેમાનંદ સ્વામી લખે છે તેમ,

ક્રે પંગતમાં રે, વારંવાર મહારાજ | સંત હરિજનને પીરસવાને કાજ ||

અદ્ધા ભક્તિ રે, અતિ ઘણી પીરસતા | કોઈના મુખમાં રે, આપે લાડુ હસતાં ||

જેની પ્રસાદી પામવાને અર્થે બ્રહ્મા જેવા પુરુષ પણ માછલીનો દેહ ધારીને રાહ જુએ અને તોય તે ન મળે, તેવી અમૂલ્ય પવિત્ર પ્રસાદી, શ્રીજી સંત હરિભક્તોને પ્રેમથી પીરસે.

જે જે પાત્રોમાંથી શ્રીહરિએ ભોજન પીરસ્યા છે તે પાત્રો પણ અમરત્વને પામ્યાં છે, તે જ અક્ષય પાત્રો છે, તેમાંથી જ આત્મંતિક કલ્યાણનો જમણવાર થયો છે. શ્રીહરિના સ્પર્શને પામેલા આ મહાપ્રસાદીના પાત્રો વિશે વર્ણવતાં સ.ગુ. શ્રી નિર્ઝુણાનંદ સ્વામી પુરુષોત્તમ પ્રકાશપ્રકાર-૧૮ માં લખે છે કે,

જે જે વસ્તુ સ્પર્શી હરિ અંગ રે, તે તે કલ્યાણકારી જેમ ગંગ રે...

સ્પર્શી વસ્તુ એ મંગાળકારી રે, ત્યારે પુરુષોત્તમની રીત ન્યારી રે....

શ્રીહરિ જ્યારે ઉનાવામાં પદ્ધારેલ ત્યારે રામદાસભાઈ હરિભક્તને ઘેર, સંત હરિભક્તોને શિરાની રસોઈ બનાવરાવીને સૌને તૃપ્ત કર્યા હતા. તે વખતે શ્રીહરિએ સ્વયં આ ઘડામાં / કઠારીમાં શીરો ભરીને પંગતમાં વારંવાર પીરસ્યો હતો.

શ્રીજીના નયનોમાંથી અને હાથમાંના પાત્રોમાંથી અખંડ અમૃતધારા પીરસાઈ છે તે કૃપા-લીલાની વાતો જ ન્યારી છે. આજે પણ તે પાત્રોના દર્શને કરીને શ્રીજીની મૂર્તિ નજર સમક્ષ ખડી થઈ જાય છે અને હૈયે ટાઢકના શેરડા પડે છે. આ મહામૂલા પ્રસાદીના પાત્રના દર્શન આપણને સ્વામિનારાયણ ભૂજિયમાં હોલ નં.૪ માં થાય છે. સૌ હરિભક્તો ભાવપૂર્વક તેના દર્શન કરજ્યો.

- પ્રો. હિતેન્દ્રભાઈ નારણભાઈ પટેલ

પ. પુ. મોટા મહારાજશ્રીના સ્વરવાળી કોલરટચ્યુન (ફક્ત વોડાફોન ધારકો માટે)

પ.પુ. મોટા મહારાજશ્રીના સ્વરવનવાળી કોલરટચ્યુન મોબાઇલમાં ડાઉનલોડ કરવા નીચે મુજબ કરવું.
મોબાઇલમાં CT>સ્પેસ> 270930 ટાઇપ કરી. 56789 નંબર પર SMS કરવાથી કોલરટચ્યુન શરૂ થશે.

શ્રી સ્વામિનારાયણ

શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમમાં નોંધાયેલ શ્રી મહાવિષ્ણુચાગ ચણની ચાદી જન્યુઆરી-૨૦૧૬

તા. ૦૬-૦૧-૧૮	શ્રી જનકભાઈ ગોકળભાઈ પટેલ - લવારપુર
તા. ૨૭-૦૧-૧૮	શ્રી પ્રકાશચંદ્ર બળદેવદાસ પટેલ - અમદાવાદ

શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમમાં નોંધાયેલ શ્રી નરનારાયણ દેવની મૂર્તિના અભિષેકની ચાદી જન્યુઆરી-૨૦૧૬

તા. ૧૦-૦૧-૧૮	શ્રી નરનારાયણદેવ મહિલા મંડળ નારણપુરા - સંકલપમૂર્તિ - ઘનશ્યામ મહારાજના રજત જ્યંતી મહોત્સવ નિમિત્તે
તા. ૧૭-૦૧-૧૮	શ્રી ખીમજી રવજી વાધજીયાણી - સીડની-ઓસ્ટ્રેલીયા
તા. ૨૦-૦૧-૧૮	શ્રી માવજીભાઈ મોહનભાઈ ચાવડા - બળોલ-ભાલ - હ. સંજય (ઓસ્ટ્રેલીયા) તથા વિજય.
તા. ૨૩-૦૧-૧૮	શ્રી અંબાલાલ ચતુરભાઈ છિગનભાઈ પટેલ - પોર
તા. ૨૬-૦૧-૧૮	શ્રી જયદેવ ખુશવદન ભણ્ણ - સેટેલાઈટ
તા. ૩૦-૦૧-૧૮	શ્રી આત્મારામદાસ ચેલદાસ પટેલ - વડુવાળા નિરવ ભરતભાઈ મીસ્ની, સાયન્સ સીટી.

શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમનો ૮ મો વાર્ષિક સ્થાપના દિન તા. ૦૬-૦૩-૨૦૧૬ ના રોજ ઘામધૂમથી ઉજવાશે. સમૂહ મહાપૂજામાં સજોડે બેસવાનો લાલ લેવા માટે શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમની ઓફિસમાં સંપર્ક કરવો.

શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમ બેટ જન્યુઆરી-૨૦૧૬

રૂ. ૫૧,૦૦૦/-	અ.નિ. જશવંતલાલ અમુલભભાઈ દોધી - હ. રમેશભાઈ જે. દોધી (પી.એચ.ડી.) થયા તે નિમિત્તે - અમદાવાદ
રૂ. ૧૮,૧૦૦/-	એક હરિલક્ષ્મિ - હ. પાર્ષ્ડ કનુ ભગત
રૂ. ૧૪,૧૦૦/-	ગોપીબેન ઘનશ્યામભાઈ કાકડીયા - યુ.એસ.એ.
રૂ. ૧૧,૭૫૦/-	પ.પૂ.અ.સો. ગાદીવાળાશ્રીને ચરણશૈટ તા. ૧૦-૧-૨૦૧૬ના અભિષેક નિમિત્તે
રૂ. ૧૧,૦૦૦/-	મહેન્દ્રભાઈ રત્નલાલ ઠક્કર - અમદાવાદ
રૂ. ૧૧,૦૦૦/-	દિલીપભાઈ જોઈતારામ દરજી - સીડની - હ. રાગીધીબેન દિલીપભાઈ દરજી - ઓસ્ટ્રેલીયા તથા જીગર દિલીપભાઈ દરજી, હેમાંગીની જીગરભાઈ દરજી
રૂ. ૬,૦૦૦/-	પ્રજાપતિ જીવીબેન બહેચરભાઈ - કોલવડા
રૂ. ૫,૦૦૧/-	પટેલ હિરેન અરવિંદભાઈ નોકરી નિમિત્તે - ઈટાદરા
રૂ. ૫,૦૦૦/-	મીનાબેન કે. જોધી - બોપલ
રૂ. ૫,૦૦૦/-	કાંતાબેન રોહિતભાઈ પટેલ - કાળીગામ
રૂ. ૫,૦૦૦/-	જીવીબેન ચીમનભાઈ પટેલ - રાજપુરવાળા - રાણીપ
રૂ. ૫,૦૦૦/-	અ.નિ. પટેલ જીવણભાઈ ધરમશીભાઈ - ધરમપુર-કરી

શુભ પ્રસંગો બેટ આપવા માટે અથવા પોતાના અંગત સંગ્રહ માટે શ્રી નરનારાયણદેવની પ્રતિમાવાળા ૫/૧૦/૨૦ ગ્રામ ચાંદીના સિક્કા મ્યુઝિયમમાં મળશે.

સૂચના : શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમમાં દર પૂનમે પ.પૂ. મોટા મહારાજશી સવારે ૧૧-૩૦ કલાકે આરતી ઉતારશે.

સંપ્રદાયમાં એક માત્ર વ્યવસ્થા શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમમાં મહાપૂજા / મહાબિષેક નોંધાવવા સંપર્ક કરો.

મ્યુઝિયમ મોબાઇલ:- ૯૮૭૯૮૪૮૫૮૭, પ.ભ. પરપોતમભાઈ - દાસભાઈ (બાપુનગર) : ૯૮૨૫૦૪૨૬૮૬

www.swaminarayanmuseum.org/com email: swaminarayanmuseum@gmail.com

સ્વામીજીનારાયણ

સંપાદક : શાસ્ત્રી હરિકેશવાસણુ (ગાંધીનગર)

દચા આવે તો દર્શન દે�杰ો

- શાસ્ત્રી હરિપ્રિયદાસ (ગાંધીનગર)

બાળમિત્રો ! આપણે સૌ ભગવાનની ભક્તિ કરીએ છીએ, ભજન કરીએ છીએ, પ્રાર્થના કરીએ છીએ એ વાત સાચી પરંતુ ભગવાન એ સાંભળે ક્યારે ? જ્યારે હૃદયનો સાચો પુકાર હોય. એ કેવો હોય ? એ આ પ્રસંગ ઉપરથી આપણાન શીખવા મળશે.

જ્યારે સંતોને સ્વામિનારાયણ ભગવાને મનાઈ કરેલી કોઈએ અમારા દર્શને નહીં આવવાનું. આ આશાથી સંતો બહુ દુઃખી થઈ ગયા. ખુલ્લા આકાશ નીચે રહેવામાં સંતોને દુઃખ નહોતું. ભલે ઠીકી પડતી હોય, કાચા લોટને પાણીમાં પલાળીને એનો લીંબુ જેવડો ગોળો વાળી એવો એક જ ગોળો દિવસમાં એક જ વાર ઉદરમાં ઉતારી દેવામાં સંતોને દુઃખ નહોતું. આવી મોટી કિંનાઈઓ સંતને કાંઈ નડતી નહોતી પણ એક વાત ભારે ખૂંચતી હતી. મહારાજનાં દર્શન ન થાય તે વાત કાંટાની જેમ ખૂંચતી હતી.

મુંયેલા સંતોએ બ્રહ્માનંદ સ્વામીને કહું કે સ્વામી ! તમે કોઈક ઉપાય કરો. દર્શન થાય એટલી છૂટ અપાવો, બીજું કાંઈ નહીં. બ્રહ્માનંદ સ્વામી વિચાર કરે છે, આ બધા સંતોને આતલું બધુદુઃખ છે, મને પણ છે. દર્શનની મનાઈ તો મને પણ છે. સ્વામીએ હા પાડી. સંતો રાજુ થયા. મોટા વકીલ કેસ હાથમાં લે એટલે એમ થાય કે હાશ ! જીતી જઈશું. બ્રહ્માનંદ સ્વામીએ કેસ હાથમાં લીધો.

બ્રહ્માનંદ સ્વામીએ એક ચિહ્ની લખીને તૈયાર કરી છે. હવે એ મહારાજને આપવા કોશ જાય ! ગફપુરની નજીકની વાડીમાં એક ચૌદાંપદાં વર્ષનો છોકરો કોશ ચલાવતો હતો. સ્વામીએ જોયું. સ્વામી કહે છે, “જો બાળક ! એક કામ કરીશ ?” શું કામ છે ? આ ચિહ્ની સ્વામિનારાયણ ભગવાનને આપવાની છે. તને ખખર છે ને આ ગઢા ગામમાં દાદા ખાયરનો દરભાર છે. એમાં સ્વામિનારાયણ ભગવાન રહે છે. છોકરો કહે, “એ મને ખખર છે પણ ચિહ્ની આપવા ન જાઉં.” કેમ ? “મારે બીજો વાંધો નથી, હું આપવા જાઉં તો મારું આ કોશ ચલાવવાનું કામ બંધ થઈ

જાય.” સ્વામી કહે છે, “કોશ હું ચાલવીશ તું ચિહ્ની આપી આવ.” પછી બ્રહ્માનંદ સ્વામીએ કોશ ચલાવી બતાવ્યો એટલે છોકરો ચિહ્ની આપવા જવા માટે તૈયાર થયો.

મહારાજ જ્યાં બિરાજતા હતા ત્યાં આ બાળક ચિહ્ની લઈને પહોંચી જાય છે. ત્યાં જઈને કહું કે - “કોઈક સ્વામીજીએ આ ચિહ્ની આપી છે.” ભગવાન પાસે એ ચિહ્ની આવી છે. ચિહ્નીમાં શું હશે ? આ ચિહ્ની આપણા સત્સંગ સમાજમાં બહુ જાણીતી છે. સંતો-ભક્તો બધા ચિહ્નીથી બહુ પરિચિત છે. આ ચિહ્નીમાં કોઈ અદ્ભુત સમર્પણ છે, શરણાગતિ છે. સૌથી પહેલા સ્વામી સંબોધન કરે છે.

સુણો ચતુર સુજાણા, એમ ન ઘટે રે તમને દીનાનાથજુ.

મારા પ્રાણના આધાર, જેમ રાખો તેમ રહીએ વચ્ચને સાથજી. અહીં આગળ હે પ્રભુ, હે પરમાત્મા કે હે ઈષ્ટદેવ એવું ન કહું, “સુણો ચતુર સુજાણા” કોઈ માણસને સમજાવવો હોય ત્યાર આપણો કહીએ છીએ, તમે તો બહુ ડાખા છો, સમજુ છો, વિવેકી છો. સ્વામી ભગવાનને કહે છે, “સુણો ચતુર સુજાણા” તમે સારામાં સારા સુજાણા, જાણકાર છો. ચતુર એટલે બુધ્યવાળા છો. તમને આ શોભે ? “એમ ન ઘટે રે તમને દીનાનાથજી” તમારું નામ છે દીનાનાથ. દીનદુઃખીયાના તમે નાથ છો.

અને હે પ્રભુ ! “મારા પ્રાણના આધાર.” માણસને જ્યારે ફેફસા અનિયમિત થાય ત્યારે ઓકિસજન ચડાવાય. એમ હે નાથ ! હે દીનાનાથ ! તમે અમારો ઓકિસજન છો. “પ્રાણના આધાર” જો તમે ન હો તો આ પ્રાણ ન હોય અને કહેવાય પ્રાણના આધાર. “જેમ રાખો તેમ રહીએ વચ્ચને સાથજી” અમારે બીજો કોઈ વાંધો નથી, કોઈ વિરોધ નથી. આપણું વચ્ચન પાળવું એ તો અમારું જીવન છે, અમારું કર્તવ્ય છે અને એ કર્તવ્ય અમે નિભાવીએ છીએ.

અમે તમ કારણ સહ્ય મેણા, નાથ નિરખવાને સુણવા વેણા

અમે તૃપ્ત નવ કીધા નેણાં.... સુણો ચતુર સુજાણા

સમાજમાં ગામોગામ ફરીએ છીએ ત્યાં અમારું અપમાન થાય છે, અરે એવા શબ્દો કહે છે કે ન પૂછો વાત પણ એ બધાં જ મહેણાં, એ બધાં જ ટોણાં અમે ખુશ થઈને તમને રાજુ રાખવા એટલા માટે સહન કરીએ છીએ. અમારો એક જ ઈરાદો, અમારે તો “નાથ નિરખવાને સુણવા વેણાં” આ આંખેથી મારા નાથને જોવા છે અને એમના વચ્ચનો સાંભળવા છે. પણ “અમે તૃપ્ત નવ કીધા નેણાં” હજુ તો હું સાધુ થયો ને થોડા વર્ષ થયા, અને આ દુષ્કાળ આવ્યો. શાનો દુષ્કાળ ? દર્શનનો દુષ્કાળ.

અમે લોક લાજ કુળની લોપી, અમે કહેવાયા ગીરધની ગોપી

શ્રી સ્વામિનારાયણો

અમે તમ કારણ પહેરી ટોપી.... સુણો ચતુર સુજાણ
 તમે જેમ કદું તેમ કર્યું. કંતાન પહેરાવ્યાં તો કંતાનના દુકડા લપેટીને સમાજમાં ફરતા. બધા માણસો શું મશકરી કરે પણ ના એ બધી લોકલાજ ફેંકી દીધી. અમે જગત ભલે મશકરી કરે, જે બોલવું હોય એમ બોલે અમારે માટે તો સમાજનો એક જ શબ્દ બાહુ મીઠો લાગતો હતો. ક્યો શબ્દ ? “કહેવાયા ગીરધરની ગોપી” જોયું પેલા સ્વામિનારાયણના સાધુ જાય છે. બસ અમને એ શબ્દો અમૃત જેવા લાગતા. કોના સાધુ ? સ્વામિનારાયણના સાધુ છીએ. “અમે તમ કારણ પહેરી ટોપી” આ એક શબ્દપ્રયોગ છે. અમે તમારી આગળ સર્પણ થઈ ચૂક્યા, અમારું સર્વસ્વ અમે લુંટાવી દીધું. બાધ સંપત્તિનો તો ત્યાગ કરી દીધો પણ અમારો અહ્મુ, હું શાની છું, હું ડાહ્યો છું, હું ભણેલો છું. આ બધુ મુકી દીધું. ટોપી પહેરી લીધી તમારા નામની.

પહેલી પ્રીત કરી શીદને આગે, દૂધ દેખાડીને માર્યા ડાંગે

પછી તેને તે કેવું વસમું લાગે... સુણો ચતુર સુજાણ
 હે મહારાજ ! તમે ચતુર સુજાણ છો. અમારી આ સ્થિતિને તમે જૂઓ તો ખરા. જે તમારી આવી જ ઈચ્છા હતી કે આ બધા તૌ દૂર જ સારા તો પછી પહેલા વિચાર કરવો હતો. શા માટે સેષ બાંધ્યો ? આવકાર આયો, બધાને પ્રેમથી બોલાવ્યા. “પહેલી પ્રીત કરી શીદને આગે.” પહેલાં શા માટે સેષ બાંધ્યો ? તમે તો એવું કપટ કર્યું એવી છેતરપીડી કરી. કોઈ તરસ્યો, ભૂખ્યો માણસ હોય, હા લે આ તપેલીમાં દૂધ છે, લે આ દૂધ આપું. આવ. પેલો ભૂખ્યો તો હતો દૂધ પીવા આવ્યો. જ્યાં દૂધનો કટોરો હાથમાં જાલે ત્યાં લાકડી ફટકારી. એ કેવું કહેવાય ! એ ભૂખ્યાં હતાં એટલે કે ભગવાનની ભૂખ, અમને પરમાત્માના ચરણની ભૂખ હતી, દર્શનની ભૂખ હતી, સાથે રહેવાની ભૂખ હતી એટેલ તો અમે આવ્યા. પછી તેને તે કેવું વસમું લાગે ! સ્વામી કહે છે, પહેલું આ સ્વરૂપ તમે બતાવ્યું, આ દિવ્ય દર્શન, સાનિધ્યનું સુખ આપ્યું. અમે બધા આવ્યા અને હવે તમે આ લાકડીએ ફટકારો છો એટલે કે દર્શનની મનાઈ કરો છો. અમારા હેયામાં કેવું હુંઘ હશો ! કોને કહેવા જઈએ ? ક્યાં કર્યાદ કરીએ ?

કાંઈ દયા આવે તો દર્શન દેજો, નહી તો અખંડ અંતરમાં રહેજો

અમ શ્રીરંગના સ્વામીને કહેજો.... સુણો ચતુર સુજાણ

અમને અનુભવ છે તમે દયાળુ છો જ છતાં અમારું કોઈ પરિબળ તમારી આગળ ચાલે એવું નથી, ચલાવવા ઈચ્છાતાય નથી, અમારે કોઈ દલીલો કરવી પણ નથી. અમે શરણે આવેલા છીએ. અમે તમારે તાળે છીએ. અમારી કોઈ

કર્યાદ ચાલે એમ નથી. પણ એક વાત ધ્યાનમાં રાખજો. તમને એમ હોય કે સંતોની આ વાત સાચી છે તો બોલાવજો અને દર્શન આપજો. નહી તો કંઈ નહી, હદ્યમાં બેસી રહેજો. આગળ કંઈ કહેવું નથી. “એમ શ્રીરંગના સ્વામીને કહેજો. સુણો ચતુર સુજાણ.”

આ સંદેશો, સદ્ભાવની ચિદ્દી લાવનાર એ છોકરાને શ્રીજ મહારાજ તરત જ કહે છે, જલ્દી જા, એ સંતને અહીં મોકલ અને બીજા જે સાધુ હોય એ સૌને મોકલજે. અને એ બાળક સ્વામી પાસે જઈ હાથ જોડે છે. પછી મહારાજ નો સંદેશો સ્વામીને સંભળાવ્યો. તમને બધાને જવાનું કહું છે. સ્વામીએ હાથ ઉચ્ચો કર્યો. કેટલાય સંતો ત્યાં વાડીમાં બેઠેલા, બધા જ મહારાજની પાસે જવા માટે દોડ્યા છે. દોટ મુકી, ધીમે ધીમે નહીં. એકદમ દોડ્યા. ભૂખ્યા માણસને જમ જમવાનું મળે ન દોડે, તરસ્યો માણસ જેમ પાણી ભાળીને દોટ મુક એ રીતે આ સંતો બધા દોડ્યા છે. આ સત્પુરુષો દોડતાં દોડતાં ગઢપુરમાં આવી પહોંચ્યા. સ્વામિનારાયણ ભગવાનના દર્શન થતાંની સાથે જ દડવત્ત કરવા લાગ્યા. શ્રીજમહારાજ ઉભા થઈ એક એક સંતને બાથમાં લઈને બેટવા માંડ્યા. સંતો તમે તો મારું જીવન છો, તમે મારું સર્વસ્વ છો, તમે મારી સંપત્તિ છો, તમે મારું હદ્ય છો, તમે મારા આત્મા છો. સ્વામિનારાયણ ભગવાને સંતોને પોતાની પાસે રાખ્યા. સંતોને હેયામાં જાણો કે જીવ આવ્યો. બધાને આનંદ આનંદ થઈ ગયો.

મિત્રો ! બ્રહ્માનંદ સ્વામી રચિત આ કીર્તનમાં હદ્યનો સાચો પુકાર છે. આપણે પણ આ રીતે જો ભગવાનને પ્રાર્થના કરીશું તો જરૂરથી ભગવાન સાંભળશો. આપણા મનોરથો પુરા કરશો.

બુદ્ધિની પરીક્ષા

- નારાયણ વી. જાની (ગાંધીનગર)

જીવનમાં કોઈપણ ક્ષેત્રમાં પરીક્ષા એ બહુ અનિવાર્ય પરિબળ છે. નાનું બાળક પણ જેમ જેમ પરીક્ષા આપી તેમાં ઉત્તીર્ણ થતું જાય તેમ તેમ એક એક પગથીયું ઉપર ચાટે છે. અભ્યાસકાળ પૂર્ણ થતાં અભ્યાસને લગતી પરીક્ષાઓ તો પૂર્ણ થઈ જાય છે. પણ ખરી કસોટી શરૂ થાય છે. અભ્યાસ વખતની પરીક્ષાઓ તો ચોક્કસ સમયે કાયકમ મુજબ આવે, જેની અગાઉથી જાણ પણ થતી હોય છે. પણ જીવન કસોટી તો ક્યારે કેવી રીતે આવે તેની કોઈ પૂર્વજ્ઞાકરી હોતી નથી. પણ આ પરીક્ષામાં જે મૂળ સ્વભાવ હાય તે તરત જ જણાઈ આવે છે. દરેક માણસમાં કંઈને કંઈ ખૂબી હોય જ છે તે ખૂબીને ઓળખીને તે પ્રમાણે જે તે વ્યક્તિને તે કાર્યની સોપણી કરવામાં આવે તો સારુ પરિણામ પ્રાપ્ત કરી શકાય છે. આજે આપણે એવી જ એક વાત વાંચીશું.

શ્રી સ્વામિનારાયાણ

બારે માસ પાણીનો ખળખળ મધુર અવાજ આવતો હોય, સુંદર સાનુકુળ વાતાવરણ હોય તેવા એક ગામમાં ખૂબ જ સુખ અને શાંતિથી લોકો વસવાટ કરતા હતા. પાણીનું સુખ હાવાથી ખેતીવાડી અને સારા વેપારને લીધે સૌ ગ્રામ્યજનો ખૂબ જ સુખી હતા. આવા સુખી સંપત્ત ગામની મધ્યમાં જાડો કોઈ રાજાનો મહેલ હોય તેવી સાત માળની મોટી હવેલી હતી. આ હવેલીમાં ગામમાં આગેવાન ગણાતા શેઠ રહેતા હતા. ફરી સંપત્તિથી જ નહી પણ ગુણાની બાબતમાં પણ આ શેઠ આગેવાન હતા. તેમના ગુણોની ચારેબાજુ પ્રશંસા થતી હતી.

સમય તેનું કાર્ય ખૂબ જ સચોટતાથી કરતો જ રહે છે. આ શેઠના ત્રણ પુત્રો ધીમેધીમે મોટા થયા. પતિ-પત્ની બંનેએ આટલી વયસ્તતામાં પણ બાળકો સંસ્કારી બને તેના માટે અથાગ પ્રયત્નો કરેલા હતા જે આ યુવાનીએ પહોંચેલા દીકરાઓમાં સ્પષ્ટપણો જોઈ શકતા હતા. આ સદ્ગુણી દીકરાઓ પિતાજીને તેમના વેપાર-ધ્યાન, ખેતીવાડીમાં સાથ આપવા લાગ્યા. ત્રણ પુત્રોના સદ્ગુણો કન્યાઓ સાથે લગ્ન થયા. શેઠનો ભાર તો દીકરાઓએ ઉપારી જ લીધો હતો અને હવે શેઠાણી પણ પોતાના ઉપરનો ઘર સંભાળનો બીજો ઓછો કરવા માંગતાં હતા. પણ તેમણે કામ સોંપણી કરતા પહેલા ત્રણ પુત્રવધુઓની પરીક્ષા કરવાનું વિચાર્ય. તેમણે ત્રણ પુત્રવધુઓને પાસે બોલાવીને મુઢી મુઢી અનાજ આયું. પછી કહું કે આ મુઢી અનાજ બે વર્ષ પછી હું પાણું માણું ત્યારે આપજો. ત્રણે ને કાંઈ સમજાયું તો નહી પણ લઈ લીધું.

ત્રણે પુત્રવધુઓએ પોતપોતાની રીતે વિચાર કરી તે મુજબ અમલ કર્યો. મોટી પુત્રવધુએ વિચાર કર્યો. આ મુઢી અનાજને સાચવવાની જરૂર કર્યાં છે ? આપણે ત્યાં તો અનાજના કોઠારો ભર્યા છે. અત્યારે તો આ દાણા હું ચકલાને નાંખી દઈ. જ્યારે સાસુમા માંગશે ત્યારે કોઠારમાંથી ભરીને આપી દઈશ. ત્રણે તે પ્રમાણે અમલ પણ કરી દીધો.

બીજી પુત્રવધુએ વિચાર્ય, સાસુમા એ આ સાચવવાનું કહું છે વ્યવસ્થિત સાચવીને રાખું. ત્રણ કોઈ હિરા, જવેરાત સાચવતી હોય તેમ આ મુઢી દાણા દાખલીમાં મુકી પોતાની પેટીમાં સાચવીને મુકી દીધા. બીજી પુત્રવધુએ વિચાર કર્યો કે સાસુમાએ સાચવવાનું કહું છે. આ તો અનાજ છે, પડી રહે તેના કરતાં કાંઈક ઉપયોગ થાય તો સારું. આ વિચારનો અમલ કરવા તેણે ખેતરના એક ભાગમાં આ મુઢી અનાજ વવરાવી દીધું. છ મહિનામાં આ મુઢી અનાજ પાંચ કિલો જેટલું થયું, ફરી વવરાવ્યું. આમ બે વરસમાં તો મુઢી અનાજમાંથી ગાડું ભરાય તટેલું અનાજ થયું.

બે વરસ થતાં શેઠાણીએ ત્રણ પુત્રવધુને બોલાવી અને બે વરસ પહેલાં આપેલું મુઢી અનાજ પાણું માંગ્યું. ઉતાવળે

ઉત્સકૃતામાં આવતા મોટી પુત્રવધુ કોઠારમાંથી અનાજ લાવવું ભૂલી ગયેલી તેથી તેણે કહું કે મેં તો એ અનાજ ચકલાને નાંખી દીધેલું ને અત્યારે બીજું લાવવું ભૂલી ગઈ છું. બીજી પુત્રવધુ પાસે માંગતા તેણે પલી દાખલી ખોલીને ખૂબ જ કાળજીથી સાચવી રાખેલા અનાજના દાણા શેઠાણીના હાથમાં સોંચ્યા.

હવે બીજી પુત્રવધુનો વારો આવ્યો. તેણે કહું, હમણાં લાંબું. ત્યારે શેઠાણી બોલ્યાં, મુઢી અનાજ સાથે ન લવાય ? પણ કાંઈ બોલી નહી. ત્યાં તો ગાડું ભરીને અનાજ આવ્યું. શેઠાણી પેલા ગાડાવાળાને કહેવા લાગ્યા કે અમે તો અનાજ મંગાયું નથી ! આ અત્યારે કેમ લાવ્યા ? ત્યાં તો નાની પુત્રવધુ બોલી, બા ! એ તો તમે આપેલું તે જ અનાજ મેં વવરાવી દીધું હતું. તેમાંથી આટલું અનાજ થયું છે.

શેઠાણી ખૂબ ખૂબ થયા. નાની વહુને ઘરના ભંડારની તથા અગત્યની બીજી ચાવીઓ સોંપી. બીજી બે પુત્રવધુને તો થયું કે આ નાની અમારાથી ચઢી ગઈ. ત્યાં તો તરત જ સાસુમા બોલ્યાં. તમે બે પણ હોશિયાર છો. તમારા ગુણ મુજબ તમાર માટે પણ જવાબદારી તેવાર છે. વચ્ચેલી વહુને કહું, તમારામાં સાચવવાની આવડત છે. તેથી ઝરાવેરાતની ચાવી તમને સોંપું છું. તે તમારે સાચવવાનું છે. મોટી પુત્રવધુને ઉત્સકૃતા વધી ગઈ. આ બંગેનો જવાબદારી સોંપાઈ ગઈ હવે મને શું સોંપાશે ? ત્યાં તો સાસુમાં બોલ્યા. મોટી વહુ ! તમારે આ બંને થી પણ એ સારું કામ કરવું પડે અને તે છે ધર્મનું કામ. તમે દાન પુષ્ય કરી શકશો. માટે કથા-વાર્તા કરાવવી, સાધુ બ્રાહ્મણ જમાડવા. આ બધા આપોજનોનો વિચાર અને અમલ કરવો તે તમારી જવાબદારી છે.

શેઠાણીના આ બૃથિભર્યા કામ સોંપણીના કાર્યથી ત્રણ પુત્રવધુઓના આનંદના પાર ન રહ્યો. ત્રણે તેમની આવડતની ચકાસણી પછી કામ સોંચ્યા તેથી કોઈ પણ પ્રકારના મનદુઃખ વગર કાર્યસોંપણી થઈ અને સાસુમા પોતાની જવાબદારી સોંપી દીધા પછી પણ ત્રણ પુત્રવધુઓના આદરને પાત્ર બની રહ્યા.

મિત્રો ! આ વાત પરથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે દરેક માણસમાં ભગવાને જુદી જુદી બૃથિ મુકેલી હોય જ છે. કોની શું આવડત છે તે જોઈ, જાણીને પછી જે તે વ્યક્તિને કામ સોંપવામાં આવે તો તે કામમાં સારી સફળતા મળે છે.

તેથી જ આપણા ઈદટેવે શિક્ષાપત્રીમાં છાસઠમાં શ્લોકમાં આશા કરી છે કે - “જે મનુષ્ય જેવા ગુણે કરીને યુક્ત હોય તે મનુષ્યને તેવા કાર્યને વિષ વિચારીને જ પ્રેરવો પણ જે કાર્યને વિષે જે યોગ્ય ન હોય તે કાર્યને વિષે તેને ક્યારેય ન પ્રેરવો.”

॥ સત્તસુધા ॥

(પ.પૂ.અ.સૌ. ગાડીવાળાશ્રીના આશીર્વચનમાંથી)
એકાદશી સત્તસંગ સભા પ્રસંગો કાલુપુર મંદિર-હવેલી)
“જુવનની પ્રતિક્ષણો સાવચેત રહેવાનું છે કે કર્મના
બંધનથી બચીયે કેવી રીતે ?

(સંકલન : કોટક વર્ષા નટવરલાલ ઘોડાસર)

કર્મ કર્યા વગર કાંઈ મળતું નથી કર્મ કરવું જ પડે છે અને કર્મ કરવું એ માણસનો સ્વભાવ પણ છે. કર્મ છોને ભગવાનને પ્રાર્થના કરવી કઠિન છે. કેમ કે ? ખું મુકીને ધ્યાન કરવા બેસી જરૂરી ત્યારે જ મગજમાં બધા વિચારો ચાલું થઈ જાય છે. અને વિચારો કરવા એ પણ એક કર્મ છે. તેનાથી પણ ‘કર્મબંધન’ થાય છે. એટલે કર્મ કર્યા વગર કોઈ પણ વ્યક્તિ રહી શકતી નથી ? કેમ કે ? આ જગતમાં પ્રકૃતિના ત્રણો ગુણો દરેક માણસમાં થોડા ઘણા રહેલા જ છે. પરતુ ગુણની પ્રધાનતા કર્મને આધારે નક્કી થાય છે. અમુક લોકો બ્રાહ્મણ કુળમાં જન્મયા હોય તો તેનું મુખ્ય કાર્ય છી શાનોપાર્જન કરવાનું અને શાનતું વિતરણ કરવાનું. જે સત્તવગુણની પ્રધાનતા દર્શાવે છે. ક્ષત્રિય હોય તો બીજા પર શાસન કરવાનું, જે રજોગુણની પ્રધાનતા દર્શાવે છે. અને તમોગુણી વ્યક્તિ પોતાની જે શક્તિ ને બીજાનું બગાડવામાં લગાડી દે છે. આમ દરેક વ્યક્તિ પોતાપોતાના સ્વભાવથી પ્રેરિત હોય છે. બ્રાહ્મણ હોય તે શસ્ત્ર ના ઉપારી શકે અને શસ્ત્રધારી હોય તે શાસ્ત્ર ભણાવવાનું કામ ના કરી શકે, રાજા હોય તેને વનમાં મોકલી દો તો તે ત્યાં પણ શાસન કરશે અને વેપારી હોય તો તેને તીર્થસ્થાનમાં મોકલી દો તો તે ત્યાં પણ વેપાર કરવાની તક શોધી લેશે. તો કહેવાનો અર્થ એ છે કે જેના અંદર જે ગુણની પ્રધાનતા છે તે ક્યારેય જતી નથી. તમે જ્યાં પણ જાવ તમારો સ્વભાવ તમારી જોડે જ આવશે. માટે કર્મ બંધનથી મુક્ત થવા માટે સંસારથી ભાગવાની જરૂર નથી. પરતુ કર્મફળની આસક્તિ નહિ રાખવાની અને આપણા જે કર્મો છે તેને સમજીએ તો તે મુખ્યત્વે ત્રણ તબક્કે છે. ‘કિયમાણ’ ‘સંચિત’ અને ‘પ્રારથ્ય’ દરેક ક્ષણે મન, વચન, કર્મથી જે કાર્ય થઈ રહ્યું છે તે ‘કિયમાણ’ કર્મ કહેવાય છે. દરેક કર્મોનું ફળ તાત્કાલિક મળતું નથી. કિયમણ કર્મ સંચિત કર્મમાં પરિવર્તિત થાય છે. અને તેનું ફળ નિશ્ચિત સમય પછી મળે છે. અને ભગવાન દ્વારા મળે છે. કેમ કે ? કર્મફળ પ્રદાતા ભગવાન છે. અને સંચિત કર્મો જ્યારે

‘સધન’ સ્વરૂપ લઈ લે છે ત્યારે પ્રારથ્ય બદલાઈ જાય છે અને પ્રારથ્ય કર્મ છે એ જ કારણ છે. આપણા આવનારા જન્મોનું અને આપણા પ્રારથ્ય કર્મો એ જ કર્મબંધન કહેવાય છે. તો કાર્યો કરતી વખતે આપણે કેવા કાર્યો કરવાના શું ધ્યાન રાખવાનું કે જેથી આપણને કર્મનું બંધન ના થાય. તો એના માટે સતત જાગૃત રહેવું પડે છે. જે કાંઈ કરીએ તે વિચારીને કરવાનું. આપણે સવારે જીવીએ ત્યારથી કેવા સચેત રહીએ છીએ કે આજે શું રસોઈ કરવાની છે. કોને મળવાનું છે. શું પહેરવાનું છે. તો આપણે શરીરના સૌંદર્ય માટે અને જગતના કાર્યો માટે કેવા સાવચેત રહીએ છીએ. તેમ આત્માના સૌંદર્ય માટે પણ જાગૃત રહેવું પડે. અમુક વખતે આપણને શરીરમાં રોગ ન થાય તેના માટે પહેલાથી દવા લઈ એ છીએ. તેમ કર્મ બંધન ના થાય તેના માટે સૌથી સહેલો રસ્તો પહેલાથી સાવધાની રાખવાની. તો કઈ રીતે સાવધ રહેવું ? તો અમુક કાર્યમાં આપણને અનુભવ છે કે કાંઈ ના કંઈ હોય તો પણ આપણા જીવનમાં દુઃખ આવે છે ત્યારે પ્રથમ તો એમ થઈ જાય છે કે એવું તો આપણે શું કંઈ છે કાંઈ ખ્યાલ આવતો નથી. તો ત્યારે તે આપણું પ્રારથ્ય છે. પ્રારથ્ય કર્મોના ફળ સ્વરૂપ દુઃખ ભોગવવાનું આવે છે. જેનાથી આપણને કોઈ લોવા-દોવા ન હોય એવા વ્યક્તિ આપણને ભેગા થાય છે. અને તે આપણને બાધિત કરે છે. જે આપણું પ્રારથ્ય છે. તે એવી વ્યક્તિને પ્રેરિત કરે છે. એવું વિચારવાનું સામેની વ્યક્તિના દીખ નહિ જોવાના અને હમેશા એ યાદ રાખવાનું કે જીવનમાં ક્ષમા આપતા અને માગતા શીખો. બીજાની કોઈ ભૂલ થાય તો તેને માફ કરી દેવાની અને કોઈ આપણને આપણી ભૂલ બતાવે ત્યારે સ્વીકારી લેવાની તૈયારી રાખવાની અને એ વખતે ક્ષમા માગતી વખતે આપણો અહ્મ વચ્ચે ન આવવો જોઈએ, તે ખાસ ધ્યાન રાખવાનું અને જીવનમાં કોઈના કરજદાર નહિ થવાનું કોઈના અદ્ધીના નહિ રહેવાનું. કોઈએ તમને કાંઈ પણ મદદ કરી હોય તો તેના બદલામાં કાંઈ ન કરી શકો તો પણ તેને ધન્યવાદ તો આપી જ દેવાના. કેમ કે ? કોઈના કરજદાર થઈને મોક્ષે જવાનું નથી. એ કર્મના બંધનમાં રૂપાંતરિત થઈ જાય છે. એને પુરુ કરવા માટે ફરીથી આવવું પડે છે. અને પોતાને ‘અકતી’ માનવાનું અને કર્મની સ્વતંત્રતાની જવાબદારી પોતે લેવાની. બજે વિરોધાભાસ

લાગે છે ને ? એ રીતે રહેવાનું શક્ય છે ? તો હા, પરંતુ અના માટે પહેલા એ બરાબર સમજી લેવું પડે કે ‘આપણે શરીર નથી આત્મા છીએ.’ જે કાર્ય થાય છે તે શરીર કરે છે. આત્મા કરતો નથી. આમ કાર્ય કર્યા છીં અન્તર્ભૌમિ ભાવના રાખવાની. અભ્યાસ કરતા કરતા એ શક્ય બને છે. અને કર્મની સ્વતંત્રતાની જવાબદારી પોતે લેવાની. કેમ કે ? આપણે કાંઈક કરીએ છીએ ને તો જવાબદારી ભગવાન પર નાખી દઈએ છીએ કે ભગવાને કરાવ્યું. તો કર્તા-હૃત્તા ભગવાન છે અને દરેક વ્યક્તિ પોતાના જીવનમાં કોઈ પણ કાર્ય કરવા માટે તેના જીવનમાં આવતા સંભેગોને આધિન છે. એ બરાબર છે. પરંતુ કોઈ પણ વ્યક્તિ જો પ્રયત્ન કરે તો પોતાના જીવનમાં ખોટું થતું હોય તો તેને નહિ કરવા માટે ‘સક્ષમ’ છે. ભગવાને થોડી સ્વતંત્રતા આપણને પણ આપેલી છે. તો ખાસ કોઈ પણ કાર્ય કરવા જતા પહેલા એક વખત વિચાર કરવાનો છે કે હું આ કાર્ય કરવા જાઉં છું તો તેનું પરિણામ શું આવશે ? તો આપણે જે કાર્ય કરીએ છીએ તના માટે આપણે પોતે જ જવાબદાર છીએ. કર્મ ફળ પ્રદાતા ઈશ્વર છે. પણ કર્મ કરવામાં બધા જીવો સ્વતંત્ર છે. તો આપણને સવાલ એ પણ થાય છે કે આ રીતે કર્મબંધન થાય છે તો મહારાજે સ્વતંત્રતા આપી કેમ ? તો આપણે બધા પરમાત્માના અંશ છીએ ને પરમાત્મા અંશી છે. તો એ અંશીનો ગુણ આપણામાં પણ આવે, પરમાત્મા પરમ સ્વતંત્ર છે. એટલે થારે ઘણે અંશે આપણે પણ સ્વતંત્ર છીએ. કેમ કે ? જો આખો સમુદ્ર ખારા પાણીનો હોય તો આપણે તેમાથી બે બુંદ લઈએ તો એ બે બુંદ પાણીમાં પણ ખારાશ તો આવે ને ? અને બીજો જવાબ એ છે કે એટલા માટે સ્વતંત્રતા આપી છે કે ‘માયા’ કે ભગવાનનો ‘પ્રેમ’ આપણે શું જોઈએ છે. તે આપણે નક્કી કરવાનું છે. તો તે પસંદ કરવા માટે ‘સ્વેચ્છાશક્તિ’ પણ જોઈએ. કેમ કે ? પોતે પોતાની મરણીથી પસંદ કરવાનું છે. તો આપણે બધાએ તો પરમાત્માને પસંદ કર્યા છે. એટલે તો અદિયા બેઢા છીએ. તો પરમાત્માને પસંદ કર્યા છે તો પરમાત્માને પૂર્ણ ‘સર્વમિત્ત’ થવું છે કે માયાના ‘શરણાગત’ પણ રહેવું છે તે આપણા હાથની વાત છે. તો માયારૂપી જાળ કેવી છે કે માધીમાર જ્યારે સમુદ્રમાં જાળ બિછાવે છે ત્યારે એ માછલી જાળમાં નથી ફસાતી જે માધીમારના પગ પાસે હોય છે. તેમ આપણે પણ માયારૂપી જાળમાં રહીએ છીએ. પરંતુ પરમાત્માના ચરણમાં જોડાયેલા રહીયશું તો એ માયારૂપી જાળમાં ફસાઈયશું નાહિ. આ જગતમાં માયાનું ચાલે છે. પણ કેટલું તો જેમ મંત્રો હોય અનું રાજ્યમાં ચાલે છે પણ કેટલું તો જેટલી રાજીની આજી હોય છે એટલું જ ચાલે છે. તો જેમ રાજ્યમાં મંત્રીની જરૂર છે તેમ જગતમાં પણ માયાની જરૂર છે. કેમ કે ? માયા વગર સૃષ્ટિ જ ના ચાલે. પરંતુ આપણે થોમાં ને થોમાં ફસાઈ જઈએ છીએ તે આપણી જ ભૂલ છે.

પૂજા

- સાંખ્યયોગી કોકિલાબા (સુરેન્દ્રનગર)

શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાને આ ભરતખંડમાં પધારી બ્રહ્માંડોના અસંખ્ય જીવોના કલ્યાણ માટે અનેક પ્રકારના ઉપાય કર્યા છે. અને પોતાનું પુરુષોત્તમપણું અનેક રીતે પ્રગત કરી અસંખ્ય જીવોને પોતાના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કરાવ્યો હતો. અનંતકોટિ મુક્તોએ, મુમુક્ષુઓએ, વિષયી અને પામર જીવે પણ અનેક પ્રકારથી પૂજેલા છે. અસંખ્ય જીવોને પોતાના સ્વરૂપનો મૂર્તિ દ્વારે સંબંધ રહેતે માટે મંદિરો કરાવી મૂર્તિઓ પદ્મરાવી તેમજ પોતાના સમગ્ર આશ્રિતોને સવારમાં પૂજા કરવા માટે પોતે જ ચિત્રકાર શ્રી નારાયણભાઈ પાસે પોતાની જુદાંજુદાં સ્વરૂપની અગ્નિયાર છાપો કરાવી પોતાના સમગ્ર આશ્રિતોને પૂજવા આપી છે. અને શ્રીહરિના સ્વરૂપનો નિશ્ચય થયા પછીથી શ્રીહરિને પૂજવા તેજ સુખનો મુદ્રો છે ને કલ્યાણનો મુદ્રો છે ને સર્વ ભય થકી રક્ષાનો મુદ્રો છે.

પૂજા કરવા લાયક એકમાત્ર પરમાત્મા જ છે. પૂજ ધ્યાતુ ઉપરથી પૂજા શબ્દ બનેલો છે. એમાં ચાર તત્વોની બાબતોની હાજરી આવશ્યક હોય છે. (૧) પૂજક એટલે પૂજા કરનાર (૨) પૂજયપાત્ર એટલે જેની પૂજા કરવાની હોય તે (૩) પૂજા સામગ્રી એટલે જે વડે પૂજા કરવાની હોય તે (૪) પૂજાવિધિ એટલે જે રીતે પૂજા કરવાની હોય તે. પૂજા સાર્થક અને સફળ થાય એટલા માટે આ ચારેય બાબતોની હાજરીની જરૂર છે. એ ઉપરાંત બીજી ચાર બાબતોની હાજરી પણ જરૂરી છે. (૧) બાધ અને આંતર શુદ્ધિ (૨) મનની એકાશ્રતા (૩) ઈષ્ટદેવનું સ્વરૂપ (૪) અંતરનો નિષ્કામ ભક્તિભાવ. પૂજામાં સ્વાર્થ ન હોય કેવળ પ્રેમ જ હોય પૂજામાં લેવાનું ન હોય પણ પોતાનું સર્વસ્વાયાપી દેવાનું હોય છે.

પૂજા શબ્દમાં બે અક્ષર છે. પ. અને જ. પ. એટલે પાપકમ અને જ એટલે જન્મ જન્માંતર. જન્મજન્માંતરના પાપનો નશ થાય છે. તેનું નામ જ પૂજા કહેવાય. પૂજા શબ્દના બે અક્ષરોમાં પહેલા અક્ષર પ માં ઉ ભળેલું છે. એટલે રક્ષણ. પૂજા કરવાથી સર્વદા રક્ષણ થાય છે. બીજા અક્ષર જ માં આ ભળેલો છે. “આ” એટલે પાછા ફરવું તે.

જીવ જગદીશ્વરથી છૂટો પડીને માયા સાથે જોડાયો છે. જેના યોગથી જીવ માયાથી છૂટો પડે છે અને પાછો ફરીથી જગદીશ્વર સાથે જોડાઈ જાય છે. તેને પૂજા કહેવાય છે. વિષયોનું વાસના રૂપી જેર જીવની રગેરગમાં વ્યાપી ગયેલું હોય છે. એ વાસના રૂપી જેરમાંથી જેને પ્રતાપે મુક્ત થવાય છે. અને નિર્વાસનિક બને છે એનું નામ પૂજા કહેવાય છે. પૂજા એ મુમુક્ષુ જીવનું જીવન સંરક્ષણ કવય છે. સંસાર રૂપી

શ્રી સ્વામિનારાયાણો

ઝેરી સાપ છે. જીવ રૂપી નોળિયો છે. એ નિત્ય યુધ્ય કરે છે. સાપના ઝેરીલા ડંગમાંથી બચવા માટે ને સાપને મારવાનું બળ મેળવવા માટે નોળિયાને નોળવેલાનું પાન વારંવાર સુંધવાની જરૂર પડે છે. તેમ મુમુક્ષુ જીવ માટે સંસારનું ઝેર પોતાને ન લાગે તે માટે પૂજાની જરૂર પડે છે. પૂજા એ કાળ કર્મ અને માયાના માથા ઉપર પગ મૂકીને ભગવાનની સેવામાં પહોંચવા માટે સહેલું, સોંધું, સરળ અને કદી નિષ્ફળ જ્યાં એવું સચોટ સાધન છે.

પૂજા માટે શુદ્ધિ :- પૂજાની શરૂઆત કરતા પહેલાં, પૂજકે પોતે પહેલા સર્વાર્ગે શુદ્ધ થવું જોઈએ. પોતે દેવ જેવા થવું જોઈએ. પૂજકે બહાર અને અંદર બંને રીતે શુદ્ધ થવું જોઈએ. સૂર્યોદય પહેલાં ઉઠીને મળ મૂત્રનો ત્યાગ કરીને, આંખ, કાન, નાક, દાંત, જીવવા, મૂખ, હાથને પગ એ આઠ અંગોને જળ વડે સાફ કરવા જોઈએ. પછી ગાળેલા જળ વડે સ્નાન કરવું જોઈએ. જળની શુદ્ધિ એને માત્ર વસ્ત્ર વડે ગાળવાથી થતી નથી. જ્યાંથી સ્નાન માટે જળ લેવામાં આવ્યું તે જળાશય અથવા જળસ્થાન શુદ્ધ હોવું જોઈએ. જેમાં સ્નાન માટે જળ લેવામાં આવ્યું હોય તે પાત્ર શુદ્ધ હોવું જોઈએ. સ્નાન માટે વાપરવામાં આવતું જળ કોઈએ સ્નાન કરતાં વધેલું કે કોઈનું ઉચ્ચિષ્ટ ન હોવું જોઈએ. સ્નાન કરવા માટે વપરાતા જળમાં, સ્નાન કરનારે તીર્થોનું આહુવાન કરેલું હોવું જોઈએ. એટલું જ નહિ પણ સ્નાન કરતા પહેલાં અને સ્નાન કરતી વખતે ભગવાનના નામનું સ્મરણ કીર્તન કરવું જોઈએ. આટલી વિધિ થાય ત્યારે જળ, સ્નાન માટે શુદ્ધ બને. સ્નાન કર્યા સિવાય પૂજા ન થાય. અને પૂજા કર્યા સિવાય પરમેશ્વર પ્રસન્ન ન થાય. પૂજાનો આધાર સ્નાનની શુદ્ધિ ઉપર છે.

સ્નાન કર્યા પછી ધોયેલું એક વસ્ત્ર પહેરવું જોઈએ. અને એક ઓઢવું અથવા કરણ યુક્ત (કાણી) વાળાં. જેથી પૂજાને ધ્યાનમાં સ્થિર રહે છે. પૂજા કરતી વખતે અને પૂજા કરી રહ્યા પહેલા બીજી કોઈ વસ્તુનો સ્પર્શ કરવો નહિ. સ્થી વર્ગના પૂજકે, ધોયેલી સાડી, ચણિયો અને કબજો-ખાલાઉઝ પહેરવા જોઈએ.

પૂજા કરવા માટે બેસવાનું સ્થાન સ્વસ્થ અને શુદ્ધ હોવું જોઈએ. આસન દર્ભ, ઉન, રેશમમાંથી યા સૂતર કે કંતાનમાંથી બનાવેલું હોવું જોઈએ. મુગચ્યર્મ અથવા વ્યાઘ ચર્મ પણ વાપરી શકાય. પૂજા કરવા માટે કેવળ જમીન, કાગળ યા પથ્થર ઉપર ન બેસવું. સારી રીતે બેસવાય એવું મોટું અને બીજા કોઈ આસનને અડચું ન હોય એવું હોવું જોઈએ. ભગવાનના આસનથી પૂજકનું આસન નીચું હોવું જોઈએ. આસન મેલું અને ગંધું ન હોવું જોઈએ.

પૂજા નીચે જ્યાંવેલા ઉપચારોથી કરવાની હોય છે આહુવાન આસન, પાદ, અર્થ, આચમન, સ્નાન, વસ્ત્ર, યજોપવિત, આભૂષણ, ચંદ્રન, અક્ષત, પુષ્પ, ધૂપદીપ, નૈવેદ્ય, મુખવાસ, આરતી, પ્રદક્ષિણા, નમસ્કાર, મંત્રપૂષ્પાંજલિ, નામજપ, પ્રાર્થના અને વિસર્જન. આ બધા ઉપચારોથી કરવી જોઈએ. આ બધાય ઉપચારો શુદ્ધ હોવા જોઈએ. પૂજા અંતરના શુદ્ધ ભાવથી, પ્રેમ ભાવથી કરવાની હોય છે. શૂન્યભાવથી કે યંત્રવતુ, પૂજા ન કરવી જોઈએ. પણ ભાવ યુક્ત બનીને પૂજા કરે છે અને પૂજા સાર્થક બને છે.

પૂજા કર્યા પછી શિક્ષાપત્રી વાંચન અવશ્ય કરવું જોઈએ. વાંચતાં ન આવડતું હોય યા વાંચી શકાય એવી સ્થિતિ ન હોય તેમણે અનું શ્રવણ કરવું. પછી જનમંગલ સ્તોત્રનો પાઠ કરવો. પછી હાથ જોવીને ક્ષમા યાચના કરવી. પછી વિસર્જન કરવું. આ પ્રમાણે પૂજા કરવી. પછી વ્યાવહારિક કામકાજ કરવું જોઈએ.

‘આવો કરવો રોહ ભગવાન સાચે’

- લાભુબેન મનુભાઈ પટેલ (કુંડાળ, તા. કડી)

કળિયુગમાં પરમાત્માને પ્રસત્ર કરવા ભક્તિનો માર્ગ સર્વોત્તમ ગણાય છે. સામાન્ય લોકો ભક્તિ એટલે ભગવાન સમક્ષ દીવો કરવો, ભગવાનને પુષ્પોની માળા ચડાવવી. થાળ ધરવો અને આરતી કરવી એટલો જ અર્થ કરે છે. પરંતુ નારદમુનિએ કહ્યું છે તેમ ભક્તિ પ્રેમરૂપા છે. જેમાં ભગવાન પ્રત્યે ઊડામાં ઊડી પ્રેમ પ્રગટે, જેમાં ભગવાનનું ચિંતન થાય તથા સર્વ પ્રકારે ઉપાસના થાય, એજ સાચી ભક્તિ છે, ભગવાન પ્રત્યેનો સ્નેહ છે. આવી સાચી ભક્તિ ધરાવનાર ભક્ત ભગવાન પાસે કરી યાચના કરતો નથી. કારણ કે અને દફ વિશ્વાસ છે કે ભગવાન યોગ્ય માણસને, યોગ્ય સમયે, યોગ્ય વસ્તુ, યોગ્ય પ્રમાણમાં આપી જ રહે છે. ભક્ત ભક્તિના બદલામાં ભગવાન પાસે ભગવાનના અનન્ય સ્નેહ સિવાય કશું જ માગે નહિ. માત્ર ભગવાનને જ હદ્યમાં ધારણ કરવાની એની તીવ્ર જંખના હોય છે. ભગવાન જે સ્થિતિમાં એને રાખે એ સ્થિતિમાં તે આનંદ માણે છે. શાસ્ત્રો કહે છે કે, અનન્ય ભક્તિથી જ ભક્ત સારી રીતે ઓળખી શકે છે.

જેને ભક્તિનો માર્ગ જડચો છે અને જે ભક્તિના માર્ગને અનુસરે છે તે પરમ ભાગ્યશાળી છે. કારણકે હજારો જન્મોમાં તપ, દાન અને સમાધિ વગેરે સાધના કરવામાં આવે ત્યારે પાપ ક્ષીણ થાય છે અને ભગવાનમાં ભક્તિ થાય છે. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ પ્રગટ પુરુષોત્તમ છે અને પોતાની

(અનુ. પેજ નં. ૩૨ ઉપર)

પ્રશ્નપેટી

સાધુ ભક્તિનંદનદાસ ગુરુ શા.સ્વા. પુરુષોત્તમપ્રકાશદાસજી
(શ્રી સ્વા. મંદિર, જેતલપુર)

- પ્ર. ૧ “જે ગૃહસ્થના ઘરને વિષે રાધેલ અન્નનો પીરસનારો પુરુષ જ હોય તથા સ્ત્રીઓનો પ્રસંગ કોઈ રીતે થાય એમ ન હોય તેવી રીતનું જે ગૃહસ્થનું ઘર તે પ્રત્યે અમારા સાધુ તેમણે જમવા જવું. શક્ષાપત્રીનો કાંચ શ્લોક છે ?”
- પ્ર. ૨ કયા વચનામૂતમાં જસકાવાળા જીવાભાઈએ નિત્યાનંદ સ્વામીને પ્રશ્ન પૂછ્યો, “ભગવાનનો અડગ નિશ્ચય કેમ થાય ?”
- પ્ર. ૩ “એક સમયે શ્રીજમહારાજ ગઢપુરથી રિસાઈ કોઈને કખાં વગર જેતલપુર આવી ગંગામાના ઘરમાં સંતાઈ ગયા. બ્રહ્માનંદ સ્વામી, સુરા ખાચર સાથે શ્રીજને શોધતા શોધતા જેતલપુર આવ્યા અને ગામમાંથી જાણી લીધું, પછી ગંગામાને ઉદેશી માર્મિક રીતે ગૃહ અર્થવાળું કુંઠ કીર્તન બ્રહ્માનંદ સ્વામીએ રજૂ કર્યું.
- પ્ર. ૪ “ભગવાનને યથાર્થ જાણ્યા હોય તેને કોઈ જંત્ર મંત્રવાળા હોય તે પરચો દેખાડે ત્યારે તેમનું મન ભગવાનમાંથી ડગે કે ન ડગે ?”
- પ્ર. ૫ વસુદેવજી અને દેવકી થકી કેટલા પુત્ર અને પુત્રીનો જન્મ થયો હતો ? તેમના નામ શું હતા ?
- પ્ર. ૬ “ગાઈએ સુંદર ગુણ કપિરાજના, વાયુનંદન રે બળિયો મહાવીર” - આ કીર્તનની રચના કરનારનું નામ જણાવશો.
- પ્ર. ૭ રાજા દુષ્ટાંત તેના પુત્ર ભરતજી થયા, તેના પુત્ર વિતથ થયા, જેના વંશમાં એક એવો રાજા થયો જેણે હસ્તિનાપુર વસાલ્યું એ રાજાનું નામ શું હતું તે જણાવો ?

જાન્યુઆરી-૨૦૧૮ માસના પ્રશ્નપેટીના સાચા ઉત્તરો અને ઉત્તરો આપનારના નામ

- (૧) શ્લોક ૧૫૫-૧૫૬. (૨) તતાણા ગામનો મૂળ ચારણ તમારું વાઙું બોલવા લાગ્યો, ત્યારે મેં તેને કદ્યું, બોલમાં બોલ્યમાં લીડાં, સ્વામિનારાયણ તો સાક્ષાત્ ભગવાન છે. (૩) સ.ગુ. દેવાનંદ સ્વામી. (૪) ગામ બુવાના પટેલ કાનદાસજીએ. (૫) ગીતા અધ્યાય-૧૫, શ્લોક-૬. (૬) બીજા પ્રકરણમાં ૭ માં અધ્યાયમાં શ્લોક ૧ થી ૧૦૮. (૭) મામૈયો, હાથીઓ, રામો.

૧	પટેલ રક્ષાબેન ગાંગાપતભાઈ (મેમનગર)	૨૫	સાં.યો. કોકિલાબા તથા ઉપાબા (સુરેન્દ્રનગર)
૨	સાંખ્યયોગી બહેનો (મોરબી)	૨૬	પટેલ વંદનાબેન કનેયાલાલ (રાણીપ)
૩	ખંધેનીયા ભાવનાબેન કમલેશકુમાર (મોરબી)	૨૭	ભાવસાર મહેન્દ્રભાઈ સોમાભાઈ (માણસા)
૪	પટેલ હેતલ પ્રયાગકુમાર (ન્યુ રાણીપ)	૨૮	પટેલ ધર્મિષાબેન રવિન્દ્રભાઈ (રાજપુરવાળા)
૫	પટેલ સંગીતાબેન મનોજભાઈ (અંબાપુર)	૨૯	ડાં. પટેલ અરુણભાઈ રી. (રાણીપ)
૬	અડાલજા કંચનબેન બાબુભાઈ (રતનપર)	૩૦	પટેલ વલ્લભભાઈ શીવાભાઈ (સોજા)
૭	પટેલ સંગીતા અરુણભાઈ (અંબાપુર)	૩૧	પટેલ જયંતીભાઈ અંબાલાલ (માણસા)
૮	પટેલ ઈલા પ્રવિષ્ણુભાઈ (અંબાપુર)	૩૨	સોની ઈલાબેન નરેન્દ્રકુમાર (ઘાટલોડીયા)
૯	પટેલ શારદાબેન અચે. (વાવોલ)	૩૩	સોની દક્ષાબેન ધનશયામભાઈ (સી.જી. રોડ)
૧૦	પટેલ ઉપાબેન એમ. (વાવોલ)	૩૪	ડાંબી મદ્દજી સરદારજી (ડાંગરવા)
૧૧	પટેલ શારદાબેન હિરાભાઈ (સાબરમતી)	૩૫	ડાંબી પ્રભાતસિંહ કેસરજી (ડાંગરવા)
૧૨	સોની હરિભાઈ ગીરધરલાલ (નારાણઘાટ)	૩૬	પટેલ મીનાબેન કમલેશભાઈ (કુણા)
૧૩	પટેલ ચંદ્રપ્રકાશ ચુનીલાલ (રાણીપ)	૩૭	સાં.યો. ભારતીભાઈ તથા મંજુબા (કાલુપુર-હવેલી)
૧૪	પટેલ અલકાબેન દિનેશયંદ (લુણાવાડા)	૩૮	સાં.યો. કંચનબા, હીરાબા, ભગવતીભા (ધ્રાંગધા)
૧૫	મહેની ભગત (જીવરાજપાઈ)	૩૯	ભાવસાર અરવિંદાબેન નરેન્દ્રભાઈ (ચાંદલોડીયા)
૧૬	ટક્કર રીટાબેન જયેશકુમાર (વસ્ત્રાપુર)	૪૦	ભાવસાર વિષણાબેન આર. (નવરંગપુરા)
૧૭	ટક્કર હસુબેન કનેયાલાલ (ઈસનપુર)	૪૧	પટેલ વિનોદ ધી. (વહેલાલ)
૧૮	પટેલ કોકિલાબેન બાબુભાઈ (સાબરમતી)	૪૨	પટેલ ગંગાબેન ભક્તિભાઈ (જુલાસણ)
૧૯	સાંખ્યયોગી બહેનો (વાવોલ)	૪૩	ઝોસાબેન રાજુભાઈ પટેલ (આનંદપુરા)
૨૦	પટેલ રેખાબેન કીર્તિકુમાર (ઉજા)	૪૪	પટેલ ભક્તિભાઈ ભોળાભાઈ (જુલાસણ)
૨૧	સોની પલ્લવી આર. (સુરેન્દ્રનગર)	૪૫	પટેલ શારદાબેન વિહૃલદાસ (ડાંગરવા)
૨૨	પટેલ જોઈના આભારમ (જુલાસણ)	૪૬	દરજી સંગીતા કલ્યેશભાઈ (કાલુપુર)
૨૩	ગાંધી જ્યોતસના એચ. (સુરેન્દ્રનગર)	૪૭	પટેલ વિહૃલભાઈ મગનદાસ (ડાંગરવા)
૨૪	પટેલ લીલાબેન જોઈનારામ (જુલાસણ)		

મહાંગા સપ્તાહ

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કાલુપુરમાં ભવ્ય શાકોત્સવ
ઉજવાયો

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજા-આશીવાદથી શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કાલુપુરમાં પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવના શુભ સાનિધ્યમાં પવિત્ર ધનુર્માસમાં તા. ૦૬-૦૧-૨૦૧૮ ના રોજ પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના વરદુ હસે ભવ્ય શાકોત્સવ ઉજવાયો. અલોકિક શાકોત્સવનો વધાર પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી કરીને તેની અલોકિક સુગંધ-મહેંક એવી પ્રસરી કે હજારો શ્રીહરિના આશ્રિતો અને મુમુક્ષુ ભક્તોએ આવો દિવ્ય મહા પ્રસાદ રીંગણનું શાક, બાજરાના રોટલા, માખણ, છાસ, ગોળ, મૂળા આદિ નો પ્રસાદ લઈ ધન્ય ધન્ય બન્યા હતા. આવા ભવ્ય આપોજનમાં પૂ. મહંત સ.ગુ. શા. સ્વામી હરિકૃષ્ણાસજીની પ્રેરણાથી કોઠારી જે.કે. સ્વામી, ભંડારી જે.પી. સ્વામી, ભક્તિ સ્વામી, આદિ સંતો અને હરિભક્તોએ ખૂબજ સુંદર સેવા બજાવી હતી. (શા. સ્વા. નારણમુનિદાસજી)

ઓળા (કલોલ) ગામે શાકોત્સવની ભવ્ય ઉજવણી પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજાથી શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર ઓળામાં પવિત્ર ધનુર્માસમાં તા. ૧૮-૧૨-૧૮ ના રોજ પૂ. હરિચરણ સ્વામી (કલોલ), પૂ. મહંતશ્રી પી.પી. સ્વામી (ગાંધીનગર), શ્રી વલલભ સ્વામી (ઇસંડ) આદિ સંતોએ ઓળાના હરિભક્તોને કથા વાર્તા, કીર્તન આદિનું અલોકિક સુખ આપી ઠાકોરજ સમક્ષ ભવ્ય શાકોત્સવ ઉજવ્યો હતો. જેમાં ગામના ભાઈઓ અને બહેનોએ પ્રેરણાભાઈ પટેલ અને અ.નિ. સુરજબા નારણભાઈ પટેલ પરિવાર રહ્યા હતા. સૌ હરિભક્તોએ સંતો દ્વારા કથા વાર્તાનું પાન કરી શાકોત્સવને માર્ગી પ્રસાદ ગ્રહણ કરી ધન્ય ધન્ય બન્યા હતા. (શા.સ્વા. ચૈતન્યસ્વરૂપદાસજી - ગાંધીનગર)

ગોતા ગામે ભવ્ય શાકોત્સવ

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજાથી તથા પૂ. શા. પી.પી. સ્વામી (મહંતશ્રી ગાંધીનગર)ના માર્ગદર્શનથી ગોતા ગામે તા. ૩૦-૧૨-૧૮ ના રોજ ભવ્ય શાકોત્સવ સંપત્ત થયો.

આ પ્રસંગે કાલુપુર મંદિરના પૂ. મહંત સ.ગુ. શા.સ્વા. હરિકૃષ્ણાસજી, શા. રજભૂષણ સ્વામી આદિ સંત મંડળે કથા વાતાનો લાભ આપી ભવ્ય શાકોત્સવનો વધાર કરીને ૧૦૦૦ જેટલા ભક્તોએ દિવ્ય પ્રસાદ લઈ ધન્ય બન્યા હતા. આવા સુંદર પ્રયાસથી અતેના ભક્તોમાં ઉત્સાહ વધતા અહીં આવનાર સમયમાં સભાઓના માધ્યમથી ઉત્સવોનું સુંદર આપોજન થશે. (શા.સ્વા. ચૈતન્યસ્વરૂપદાસજી - ગાંધીનગર)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર હિંમતનગર

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજાથી એવેમું સમગ્ર ધર્મકૃણના આશીર્વાદથી તથા હિંમતનગર મંદિરના મહંત સ્વામી પ્રેમપ્રકાશદાસજીની પ્રેરણાથી તા. ૩૦-૧૨-૧૮ ના રોજ ભવ્ય શાકોત્સવ ઉજવાયો. આ પ્રસંગે વાલી, બીલીયા, કાલુપુર, લાલોડા અને સાપાવાડાથી સંતોએ પધારી શ્રીહરિની લીલાની વાતો સંભળાવી હતી. સૌએ પ્રેરણાભાઈ સેવા કરી હતી. પવિત્ર ધનુર્માસમાં આખો માસ શ્રીહરિ નામસ્મરણ ધૂન કરી હતી. તા. ૩૧-૧૨-૧૮ ના વક્તૃત્વ સ્પધાના આપોજનમાં બાળ મંડળી પ્રવૃત્તિને બિરદાવી હતી. તા. ઉ-૧-૧૮ ના રોજ હરિભક્તો દ્વારા બનાવેલ સુંદર વાનગીઓનો અન્નકૂત શ્રીહરિને ધરાવ્યો હતો. તા. ૧૦-૧-૧૮ ના રોજ દાહોદ જીલ્લાના આદિવાસી વિસ્તારના લોકોને જીવન જરૂરી વસ્તુઓનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું હતું. (વિપુલ ભગત હિંમતનગર મંદિર)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર ઉનાવા શાકોત્સવ

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજાથી તથા સ.ગુ. મહંત સ્વામી અધમનાશક્દાસજીની પ્રેરણાથી તથા ઉનાવા ગામના સર્વ હરિભક્તોના સાથ સહકારથી તા. ૧૪-૧-૧૮ ના રોજ ભવ્ય શાકોત્સવ ઉજવાયો. સમગ્ર પ્રસંગમાં પૂ. સ.ગુ. શા.સ્વા. પુરુષોત્તમપ્રકાશદાસજી (ગાંધીનગર મહંતશ્રી) તથા શા. સ્વા. ચૈતન્યસ્વરૂપદાસજી (ગાંધીનગર) માર્ગદર્શક રહ્યા હતા. જેના યજમાન અ.નિ. નારણભાઈ મકનદાસ પટેલ અને અ.નિ. સુરજબા નારણભાઈ પટેલ પરિવાર રહ્યા હતા. સૌ હરિભક્તોએ સંતો દ્વારા કથા વાર્તાનું પાન કરી શાકોત્સવને માર્ગી પ્રસાદ ગ્રહણ કરી ધન્ય ધન્ય બન્યા હતા. (શા.સ્વા. ચૈતન્યસ્વરૂપદાસજી - ગાંધીનગર)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર લવારપુર ભવ્ય શાકોત્સવ

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજાથી તથા પૂ. મહંત શા. પી.પી. સ્વામી (ગાંધીનગર મંદિર)ની પ્રેરણાથી શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર લવારપુરમાં તા. ૫-૧-૧૮ ના રોજ લવારપુર ગામના સર્વ હરિભક્તોના સાથ સહકારથી તેમજ મંદિરના ટ્રસ્ટીઓ, યુવક-મહિલા મંડળની સુંદર સેવાથી ભવ્ય

શ્રી સ્વામિનારાયણો

શાકોત્સવ ઉજવાયો. શા.સ્વા. ચૈતન્યસ્વરૂપદાસજીએ શાકોત્સવનો મહિમા-અવેમ્ભ કથાવાતાર્નો સુંદર લાભ આપ્યો હતો. ૧૫૦૦ જેટલા ગામના અને આજુબાજુના ગામના ભક્તોએ શાકોત્સવને માણી દિવ્યતા અનુભવી હતી. (કોઠારીશ્રી લવારપુર)

બાપુપુરા (માણસા) ખાતે મિહિનાત્મક રાત્રીય કથા

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજાથી અમદાવાદ શ્રી નરનારાયણદેવ તાબાના શ્રી સ્વામિનારાયણમંદિર બાપુપુરા સંચાલિત શ્રી નરનારાયણદેવ યુવક મંડળ દ્વારા પ્રવેશ ધનુર્માસમાં શ્રીમદ્ સત્યાગ્નિજીવન નિહિનાત્મક રાત્રીય કથા તા. ૭-૧-૧૮ થી તા. ૮-૧-૧૯ પર્યન્ત ગામના યુવાનો અને સમસ્ત ગામ તરફથી તન, મન અને ધનથી સમર્પિત સમગ્ર આયોજન સંપત્ત થયું.

કથાના વક્તાપદે સ.ગુ.શા. સ્વા. ચૈતન્યસ્વરૂપદાસજી (ગાંધીનગર) એ પોતાનું સુમધુર વાણીમાં સંગીતના સૂરથી સર્વોપરી શાસ્ત્રના માધ્યમથી સર્વોપરી શ્રીહરિનો મહિમા સમજાવ્યો. કથા પૂર્ણાહૃતિની આરતી પૂ. મહંત સ.ગુ. શા.સ્વા. હરિકૃષ્ણદાસજી (કાલુપુર) તથા પૂ. સ.ગુ. મહંત શા.પી.પી. સ્વામી (ગાંધીનગર) એ ઉતારીને સૌને રૂડા આશીર્વાદ પણ આપ્યા હતા. આગામી વર્ષે પણ આવાજ આયોજનનો સંકલ્પ સૌઓએ કર્યો હતો. કોઠારીશ્રી ડૉ. જ્યેષ્ઠભાઈએ સૌની સેવાને બિરદાવી હતી. (સવા. ધનશ્યામજીવનદાજી - ગાંધીનગર)

જેલપુરધામમાં શ્રીમદ્ ભાગવત સપ્તાહ પારાયણ

સંકલ્પમૂર્તિ શ્રી રેવતી બળદેવજી હરિકૃષ્ણ મહારાજના દિવ્ય સાનિધ્યમાં તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજા-આશીર્વાદથી તથા જેલપુર મંદિરના પૂ. સ.ગુ. મહંત શા. સ્વામી આન્તર્પ્રકાશદાસજી તથા પૂ. શા.પી.પી. સ્વામી અને પૂ. મહંત શ્રી કે.પી. સ્વામીની પ્રેરણાથી ગામડી ગામના પ.ભ. નટવરભાઈ ગોરધનદાસ પટેલ, અ.સૌ. મધુબેન નટવરભાઈ પટેલના સંકલ્પથી તા. ૭-૧-૧૯ થી તા. ૧૩-૧-૧૯ પર્યન્ત શ્રીમદ્ ભગવત સમાહ પારાયણ ધામધૂમથી સંપત્ત થઈ. જેના વક્તા પદે પૂ. સ.ગુ. શાસ્ત્રી સ્વામી પુરુષોત્તમપ્રકાશદાસજી (જેલપુરધામ પૂ. પી.પી. સ્વામી) એ બિરાજને સંગીતની મધુર મીઠી સુરાવલી સાથે કથાનું અમૃતપાન કરાવ્યું હતું. આ પ્રસંગે સમસ્ત બહેનોના ગુરુ પ.પૂ.અ.સૌ. ગાદીવાળાશ્રી તથા પ.પૂ.અ.સૌ. મોટા ગાદીવાળાશ્રી અને પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રી આદિ ધર્મકુળે પધારીને યજમાન પરિવાર સાથે સર્વ શ્રોતાઓને આશીર્વાદ પાઠ્યા હતા. ધામોધામથી સાંખ્યયોગી બહેનો પણ પધાર્યા હતા. કથામાં આવતા ઉત્સવો-જન્મોત્સવ ધામધૂમથી ઉજવ્યા હતા. જેલપુર, ગામડી, બારેજા, અસલાલી, નવાગામ, બારેજડી, મહિજડા પાલડી કંકજ, વસઈ,

દશકોઈના હજારો મુમુક્ષુઓએ કથા શ્રવણ કરી જીવન ધન્ય બનાવ્યું હતું. અમરેકાથી પણ યજમાન પરિવારના આમંત્રણથી તેમના પરિવારજનો કથા સાંભળવાજ ખાસ આવ્યા હતા.

સમગ્ર પ્રસંગમાં જેલપુરનું સંત મંડળ, કર્મચારી મંડળ, બ્રાહ્મણ વિદ્યાર્થીઓ અને જેલપુરગામના તમામ ભક્તોએ પ્રેરણાત્મક સેવા બજાવી હતી. (મહંતશ્રી કે.પી. સ્વામી - જેલપુર)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કલોલ (પંચવટી) ભવ્ય

શાકોત્સવ

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજા-આશીર્વાદથી શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કલોલ પંચવટીમાં તા. ૨૨-૧-૧૯ ના રોજ ભવ્ય શાકોત્સવનું આયોજન કવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રસંગે જેલપુરધામથી પૂ. શા. પી.પી. સ્વામી, પૂ. ભક્તિવલલભ સ્વામી, મકનસરના પૂ. હરિપ્રકાશ સ્વામી, બ્ર. સ્વામી હરિસ્વરૂપાનંદજી (ઇપૈયા), ભાનુ સ્વામી રતનપર તથા કાલુપુર અને જભીયતપુરા આદિ ધામોના સંતો પધાર્યા હતા. સમગ્ર આયોજન અને મંદિરના મહંત સ્વામી વિશ્વપ્રકાશદાસજી, માણસાના મહંત શા. સ્વા. ટેવસ્વરૂપદાસજી અને શ્રી નરનારાયણદેવ યુવક મંડળ, કોઠારીશ્રી અને મહિલા મંડળે પ્રેરણાત્મક સેવા બજાવી હતી. સૌ હરિભક્તોએ સંતોની પ્રેરકવાણીનું પાન કરી પ્રસાદ ઘેરણ કરી ધન્ય બન્યા હતા. (મહંત સ્વામી-કલોલ)

લાલોડા (તા. ઈડર) ધામે સદ્ગુરુ વંદના મહોત્સવ

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજાથી અંવેમ્ભ સમગ્ર ધર્મકુળના આશીર્વાદથી ઈડર દેશના શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર લાલોડામાં બિરાજમાન સર્વોપરી શ્રી ધનશ્યામ મહારાજના શુભ સાનિધ્યમાં મૂ.અ.મૂ.સ.ગુ. ગોપાળાનંદ સ્વામીની અનુકૂળપાથી જેમણે ૭૦ વર્ષથી આ ભૂમિને પોતાની કર્મભૂમિ બનાવી છે તથા ઈડર ધામમાં સતત ત્રણવાર મહંત પદે રહી સત્સંગની સેવા કરી છે તેમજ ધર્મવંશીના પાંચ પેટેના દર્શનની તૃપ્તતા કરી ૧૦હ વર્ષની આયુષ્ય ભગવાનના અખંડ સ્મરણ સાથે પૂર્ણ કરી અક્ષરધામ સિધાત્યા એવા પૂ. સ.ગુ. શાસ્ત્રી સ્વામી ધનશ્યામજીવનદાજીની સ્મૃતિમાં સમસ્ત લાલોડા ગામે સદ્ગુરુ વંદના મહોત્સવ તા. ૧૭-૧-૧૯ થી તા. ૨૩-૧-૧૯ પદ્યન્ત સ.ગુ. સ્વામી વિશ્વપ્રકાશદાસજી તથા સ.ગુ. સ્વામી બાળકૃષ્ણદાસજી દ્વારા ભવ્ય આયોજન સંપત્ત થયું. જેમાં શ્રીમદ્ ભગવત સપ્તાહ પારાયણ, અખંડ ધૂન, પદ્યાત્રા, જેવા વિવિધ કાર્યક્રમો ભવ્યતાથી ઉજવાયા. કથાના વક્તાપદે સ.ગુ. શા. સ્વા. ભક્તિનંદનદાસજી (જેલપુર) એ

શ્રી સ્વામિનારાયણ

સંગીતના મધુર તાલે હજારો શ્રોતાઓને કથાનું રસપાન કરાયું હતું. કથમાં આવતા ઉત્સવો ધામધૂમથી ઉજવાયા હતા.

આ પ્રસંગે સમસ્ત બહેનોના ગુરુ પ.પૂ.અ.સૌ. ગાદીવાળાશ્રી, પ.પૂ.અ.સૌ. મોટા ગાદીવાળાશ્રી, તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીએ પધારીને દર્શન-આશીર્વાદનું દિવ્ય સુખ આપ્યું હતું.

સમગ્ર પ્રસંગમાં સંતો-પાર્ષ્ફો, સ્વયંસેવકો, મહિલા મંડળ - યુવક મંડળો પ્રેરણાત્મક સેવા બજીવી હતી.

ધામોધામથી સંતો-સાંભ્યયોગી બાઈઓ વિશાળ સંભ્યામાં પધાર્યા હતા. (સાધુ બાળકૃષ્ણદાસ - લાલોડા)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર મહેસાણા ભવય શાકોત્સવ

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજાથી તથા મહેસાણા મંદિરના મહંત સ્વામી નારાયણપ્રસાદદાસજી તથા શા. ઉત્તમપિય સ્વામીના આયોજન દ્વારા તથા પૂ. શા.પી.પી. સ્વામી, તથા પૂ. શા. આત્મપ્રકાશદાસજી સ્વામીના સુંદર માર્ગદર્શનથી તા. ૨૩-૧૨-૧૮ રવિવારના રોજ ભવ્ય શાકોત્સવ ઉજવાયો. સાથે સાથે આગામી તા. ૧૭-૨-૧૯ થી ૨૧-૨-૧૯ પર્યન્ત મહેસાણા મંદિરનો દશાબી પાટોત્સવ ધામધૂમથી ઉજવવામાં આવશે. જેના ઉપલક્ષમાં ૧૦ કલાકની અંદ ધૂન યોજવામાં આવી હતી. જેની પૂર્ણાહૃતિમાં જેતલપુરથી પૂ. શા. પી.પી. સ્વામીએ પધારીને આરતી ઉતારી હતી.

મહેસાણા મંદિર શાકોત્સવમાં મહેસાણા, મોટપ, કરશનપુરા, દેવરાસણ, ઊઝા, કડા, વિસનગર, કાનપુરા, તેજપુરા, મરતોલી, ખેરવા આહિ ધામોના હરિભક્તાએ લાભ લીધો હતો. (હિતેન્દ્રસિંહ રાઓલ - મહેસાણા)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર વિસનગર (લાલ દરવાજા)

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજાથી શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર વિસનગર (લાલ દરવાજા) ખાતે તા. ૪-૧-૧૮ ના રોજ પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના વરદ્દ હસ્તે શ્રી હનુમાનજી - ગણપતિજીની પુનઃ પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા વિવિષ્ટ રીતે સંપદ થઈ હતી. ૨ દિવસની પ્રતિષ્ઠા યજની પૂર્ણાહૃતિ પ.પૂ. મહારાજશ્રીના વરદ્દ હસ્તે થઈ હતી. આ પ્રસંગે ધામોધામથી સંતો પધાર્યા હતા.

ઇલ્લે પ.પૂ. મહારાજશ્રીએ રૂડા આશીર્વાદ પાઠ્યા હતા. સુંદર શાકોત્સવ પણ ઉજવાયો. ૧૮૦૦ જેટલા ભાવિક બક્તાએ લાભ લઈ ધન્ય બન્યા હત. ગામના તમામ હરિભક્તાએ અને ત્રણો કોઠારી તેમજ યુવક મંડળો સુંદર સેવા કરી હતી. (કોઠારીશ્રી વિસનગર)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર મોટપ

સર્વોપરી શ્રીજમહારાજની કૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજાથી તેમજ મહેસાણા મંદિરના મહંત સ્વામી નારાયણપ્રસાદદાસજી તથા શા. ઉત્તમ સ્વામીના માર્ગ દર્શનથી તથા પ.ભ. જી.કે. પટેલ, અશોકભાઈ આહિ હરિભક્તાનો સુંદર આયોજન દ્વારા તા. ૬-૧-૧૮ ના રોજ મોટપ ગામે શ્રીહરિની પ્રસાદીના અલૌકિક સ્થળ ઉપર ભવ્ય શાકોત્સવ ઉજવાયો. જેતલપુરધામના પૂ. પી.પી. સ્વામી આહિ સંત મંડળો કથા વાતાનો લાભ આપ્યો હતો.

ધામોધામથી સંતો ને હરિભક્તો પધાર્યા હતા. સ.ગુ. ગોપાળાનંદ સ્વામીએ પૂજેલા માખણીયા લાલજી જે તુલસીદાસ ભક્તને આપેલા જેની આરતી સંત-હરિભક્તોએ ઉતારી હતી. મોટપ અને આજુબાજુના ધામોના હરિભક્તોએ શાકોત્સવનો લાભ લઈ ખૂબજ ધન્ય બન્યા હતા. (પાર્થ જી. કે. પટેલ)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર ધીણોજ

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજાથી તથા જેતલપુરધામના પૂ. મહંત શા. સ્વામી આત્મપ્રકાશદાસજી તથા પૂ. પી.પી. સ્વામીની પ્રેરણાથી તથા મહેસાણા મંદિરના મહંત સ્વામી નારાયણપ્રસાદદાસજી તથા શા. ઉત્તમ સ્વામીના માર્ગદર્શનથી ધીણોજ ગામે તા. ૨૫-૧૨-૧૮ થી તા. ૨૮-૧૨-૧૮ પર્યન્ત શ્રીમદ્ ભાગવત દર્શન સ્કર્ષ પારાયણ સ.ગુ. શા. સ્વામી ચંદ્રપ્રકાશદાસજી (બીલીયા)ના વક્તા પદે થઈ હતી. પ્રથમ દિને પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી પધાર્યા હતા અને અત્રેના મંદિરમાં બિરાજમાન ઠાકોરજીનો અભિષેક આરતી કરી સભામાં પધારી રૂડા આશીર્વાદ પાઠ્યા હતા. (હિતેન્દ્રસિંહ રાઓલ - મહેસાણા)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કરશનપુરા

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજાથી શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કરશનપુરા ખાતે પવિત્ર ધનુમંસમાં તા. ૫-૧-૧૮ ના રોજ સવારે ૬-૦૦ કલાકે મહેસાણા મંદિરના મહંત સ્વામી નારાયણપ્રસાદદાસજી સંત મંડળ સાથે પધાર્યા હતા અને નિજ મંદિરમાં ઠાકોરજીની આરતી ઉતારીને સવારે ૬ થી ૭ મહામંત્ર ધૂન હરિભક્તાનો સાથે સમૂહમાં કરી હતી. (કોઠારીશ્રી ચૃતુરદાસ પટેલ કરશનપુરા)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર ધોળકા ધનુમંસ ધૂન અને શાકોત્સવ

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજાથી અનેમું સમગ્ર ધમુકુણના આશીર્વાદથી તથા સ.ગુ. મહંત સ્વામી જગદીશપ્રસાદદાસજીના માર્ગદર્શનથી અને કોઠારી સ્વામી

શ્રી સ્વામિનારાયણ

સત્યસંકલ્પદાસજ્ઞના સુંદર આયોજનથી શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર ધોળકામાં બિરાજમાન શ્રી મોરલી મનોહરદેવ હરિકૃષ્ણ મહારાજના શુભ સાનિધ્યમાં પવિત્ર ધનુર્મસમાં ૧૬ ડિસેમ્બર-૧૮ થી ૧૪ જાન્યુઆરી-૧૯ પર્યન્ત સવારે ૭-૦૦ શ્રી ૭-૩૦ શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર ધૂન કરી હતી. અહીં છેલ્લા ઘણા વરસોથી ધનુર્મસ ધૂન પર્વ મનાવવામાં આવે છે. જેમાં ચ્યલોડા, સાકોદરા, સિમેજ આદિ ગામોના હરિભક્તો આ પ્રસંગમાં આવે છે. અહીંના સંત મંદળે ધનુર્મસમાં ધોળકા દેશના ગામોમાં સત્સંગ સભા કરી સુંદર પ્રવૃત્તિ કરી હતી.

ભલ્ય શાકોત્સવ

તા. ૧૩-૧-૨૦૧૮ ના રોજ અને ધોળકા મંદિરમાં ભલ્ય શાકોત્સવનું આયોજન કર્યું હતું. આ પ્રસંગે કાલુપુર મંદિરના પૂ. મહંત સ.ગુ. શા. સ્વા. હરિકૃષ્ણદાસજ્ઞ, સ.ગુ. મહંત સ્વામી જગાઈશપ્રસાદદાસજ્ઞ, સ.ગુ. શા. સ્વા. રધુવીરચરણદાસજ્ઞ (સોકલી) વગેરે સંતોએ અલોકિક શાકનો વધાર કરી સૌને રાજ કર્યા હતા. અને શાકોત્સવનો અને ધોળકા ધામનો સુંદર અલોકિક મહિમા કર્યો હતો. સભા સંચાલન સ્વા. સરજુદાસજ્ઞએ કર્યું હતું.

૧૦ દશ હજાર ભક્તોએ શાકોત્સવને માણ્યો અને પ્રસાદ લઈ ધન્ય બન્યા હતા. (પૂજારા સુરેશચંદ્ર રામજીભાઈ)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર બોપલ

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજાથી તથા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીની આશીર્વાદ સહ પ્રેરણાથી આપણા બોપલ, શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિરમાં દર રવિવારે સવારે બાળ સભાનું સુંદર આયોજન થાય છે. શ્રી નરનારાયણદેવ ધાર્મિક શિક્ષણ મુજબ બાળકોને ધાર્મિક શિક્ષણ આપાય છે.

તા. ૧૬ ડિસે. ના રોજ બાળકો માટે સ્પોર્ટ્સ ડેનું આયોજન કર્યું હતું. બાળકો મોખાઈલ ગેમ અને ટી.વી. માં ખોવાઈ જઈ પોતાનું સ્વાસ્થ્ય અને અભ્યાસ બત્તેમાં તેની આડ અસર થાય છે. જેથી ઔડાના બગીચામાં બાળકોને ૮-૦૦ થી ૧૧-૩૦ સુધી લઈ જઈ વિવિધ પ્રકારની આઉટ ડેર ગેમ્સ રમાડી શારીરિક કસરતો કરાવી સ્વાસ્થ્ય સંબંધે જાગૃત કર્યા હતા. (પ્રવિષ્ણ ઉપાધ્યાય)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર મોડાસા

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની પરમકૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજાથી તથા મથુરા મંદિરના મહંત સ.ગુ. શા. સ્વા. અભિલેશ્યરદાસજ્ઞની પ્રેરણાથી શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર નાલંદા-૨ ખાતે ધનુર્મસ આખો શ્રીહરિ નામ સ્મરણ ધૂન કરી હતી. સચ્ચિદાનંદ સ્વામી (લુણાવાડા) અને શા. હરિજીવનદાસજ્ઞએ કથા વાતાનો લાભ

આપેલ. શ્રી ઘનશ્યામ મંદળની બાઢેનોએ શ્રીહરિને આખો માસ વિવિધ પકવાનો બનાવી ધરાવ્યા હતાં. (ક.બી. પ્રજાપતી)

મૂળી પ્રદેશના સલ્સ્કંગ સમાચાર

મૂળીધામની અલોકિક ફાનવાવે શાકોત્સવ

મૂળીધામ નિવાસી પરમકૃપાળું શ્રી રાધાકૃષ્ણદેવ હરિકૃષ્ણ મહારાજની કૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજા-આશીર્વાદથી તથા મૂળી મંદિરના મહંત સ.ગુ. સ્વામી શયામસુંદરદાસજ્ઞની પ્રેરણાથી મહામુક્ત શાનવાવે જ્યાં સ.ગુ. બ્રહ્માનંદ સ્વામીને મૂળી મંદિરના નિર્માણ સમયે પદ્ધતાની ખાંચા અને પાણી માટે વાવ શ્રીહરિએ ભરવાડ વેષે બતાવેલી તેજ વાવ તેજ સ્વરૂપમાં હાલ વિઘ્નમાન છે. જેણે દર્શન કર્યા હોય તે જરૂર મૂળી દર્શન કરવા જરૂરો.

અહીં તા. ૫-૧-૧૮ ના રોજ ભલ્ય શાકોત્સવ ઉજવાયો. આ પ્રસંગે ધામોધામના સંતો અને સાંઘ્યયોગી બહેનો પધાર્યા હતા. પૂ. મહંત સ્વામીની પ્રેરણાથી ઘણા હરિભક્તોએ શાકોત્સવમાં યજમાન બની લાભ લીધો હતો. મૂળી દેશના હજારો હરિભક્તોએ શાકોત્સવમાં લાભ લઈ ધન્ય બન્ય હતા. સભા સંચાલન શૈલેન્સિંહ આલાએ કર્યું હતું. રસોડાની તમામ વ્યવસ્થા કોઠારી સ્વામી કૃષ્ણવલ્લભદાસજ્ઞએ સંભાળી હતી. અન્ય સેવામાં પ્રજ સ્વામી, ઘનશ્યામ સ્વામી, શાન સ્વામી અને ભરત ભગત જોડાયા હતા. (શૈલેન્સિંહ આલા)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર સુરેન્દ્રનગર ધનુર્મસ ધૂન

મૂળીધામ નિવાસી શ્રી રાધાકૃષ્ણદેવ હરિકૃષ્ણ મહારાજની કૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આજા-આશીર્વાદથી તથા સુરેન્દ્રનગર મંદિરના મહંત સ.ગુ. સ્વામી પ્રેમજીવનદાસજ્ઞની પ્રેરણાથી તથા સ.ગુ. કોઠારી સ્વામી કૃષ્ણવલ્લભદાસજ્ઞના સુંદર માર્ગદર્શનથી શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર સુરેન્દ્રનગરમાં પવિત્ર ધનુર્મસમાં તા. ૧૫-૧-૨-૧૮ થી તા. ૧૪-૧-૧૯ પર્યન્ત પ્રાતઃ મંગળા આરતી બાદ શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર ધૂનમાં રોજ ૧૦૦૦ થી વધારે ભક્તોએ લાભ લીધો હતો.

રોજ વિવિધ પ્રકારની પ્રસાદી વહેંચવામાં આવતી હતી. શા. સ્વા. પ્રેમવલ્લભદાસજ્ઞ અનો શા. સ્વા. સત્સંગસાગરદાસજ્ઞએ કથાવાર્તાનો સુંદર લાભ આપેલ. તા. ૧૪-૧-૧૯ ના રોજ ૧ માસની ધૂનના યજમાનો માટે સમૂહ હોમાત્મક મહાપૂજા અને પ્રસાદનું આયોજન કર્યું હતું. (શૈલેન્સિંહ આલા)

ધ્યાંગધામાં શાકોત્સવ

પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવની કૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય ૧૦૦૮ શ્રી કોશલેન્સિંપ્રસાદજ્ઞ

શ્રી સ્વામિનારાયણો

મહારાજશ્રીની આશા-આશીર્વાદથી તેમજ પ.પૂ.અ.સૌ. લક્ષ્મીસ્વરૂપ ગાદીવાળાશ્રીની પ્રેરણાથી ધ્રાંગધ્રા શ્રી નરનારાયણદેવ દેશ તાબાના નિર્માણાવિન મંદિરના પટાંગણમાં સાં. કંચનબા અને તેમના શિષ્ય મંડળ દ્વારા તા. ૨૩-૧૨-૧૮ ના રોજ ભવ્ય શાકોત્સવ ઉજવાયો. ૩૦૦૦ હજાર જેટલા હરિભક્તોએ શાકોત્સવ સાથે મૂળીના સંતો પૂ. ભક્તિહરિસ્વામી અને તેમના સંત મંડળ દ્વારા કથા વાર્તાનો લાભ લીધો હતો. આ પ્રસંગે હળવઠ, ઊઝ, મોરબી અને સુરેન્દ્રનગરથી સાંખ્યયોગી બહેનો પદ્ધાર્યા હતા. મોરબી મંદિરના ભક્તિ સ્વામી, સુરેન્દ્રનગર મંદિરના ત્યાગવલ્લભ સ્વામી આદિ સંતો પણ પદ્ધાર્યા હતા. અતેના પણજુ ભગત અને બીજા ઘણા હરિભક્તો સેવામાં જોડાયા હતા. (અનિલ દૂધરેજ્યા-ધ્રાંગધ્રા)

રણજીતગઢ શ્રીહરિકૃષ્ણાદ્યામ

પરમકૃપાળુ શ્રી નરનારાયણદેવની કૃપાથી તથા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આશાથી તથા પ.પૂ. મોટા મહારાજશ્રીના રાજ્યપાથી તથા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીની પ્રેરણાથી શ્રી નરનારાયણદેવ તાબાના રણજીતગઢ શ્રીહરિકૃષ્ણ ધામ ખાતે તા. ૨૯-૧૨-૧૮ ના રોજ ભવ્ય શાકોત્સવ ઉજવાયો. જેમાં મોરબી, સુરેન્દ્રનગર, બાપુનગર આદિ ધાર્માથી સંતો પદ્ધાર્યા હતા. ધાર્માધામના સાંખ્યયોગી બાઈઓ પણ પદ્ધાર્યા હતા. સ.ગુ. સ્વામી ભક્તિહરિદાસજીએ સૌને સર્વોપરી શ્રીહરિ અને ધર્મવંશીનું મહિમા મહાત્મ્ય કહ્યું હતું. સત્સંગી બાળકોએ નાટક દ્વારા ધર્મકુળનો દ્રોહ કરનારને ધર્મયાતનાના દુઃખો બતાવવામાં આવેલ. હજારો ભક્તોએ શાકોત્સવનો લાભ લઈ ધન્ય બન્યા હતા. રમેશભાઈ જોશીપરાની સેવા પ્રેરણારૂપ હતી. સભા સંચાલન વિશ્વવંદન સ્વામીએ શોભાવ્યું હતું. (પ્રતિ. અનિલ દૂધરેજ્યા-ધ્રાંગધ્રા)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર (બહેનોનું) અખીયાણા ૧૩ મો

પાટોત્સવ

મૂળીધામ નિવાસી પરમકૃપાળુ શ્રી રાધાકૃષ્ણદેવની કૃપાથી તેમજ સમગ્ર ધર્મકુળના રાજ્યપાથી તથા સમસ્ત બહેનોના ધર્મગુરુ પ.પૂ.અ.સૌ. લક્ષ્મીસ્વરૂપ ગાદીવાળાશ્રીની પ્રેરણા-આશીર્વાદથી અખીયાણા બહેનોના શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિરનો ૧૩ મો પાટોત્સવ તા. ૩૧-૧૨-૧૮ ના રોજ ધામધૂમથી ઉજવાયો. આ પ્રસંગે પ.પૂ.અ.સૌ. ગાદીવાળાશ્રી પદ્ધાર્યા હતા. અને ઠાકોરજીની અત્રફૂટ આરતી ઉતારીને સભામાં આશીર્વાદ આપતા કહ્યું કે બહેનોને પોતાની દીકરીઓને સત્સંગનો વારસો જળવાય તેવા સંસ્કાર આપવા

અને શિક્ષાપત્રીની આશાને શિરોધાર્ય માની તે પ્રમાણે વર્તવા ખાસ સૂચન કર્યું હતું. આ પ્રસંગે સુરેન્દ્રનગર મંદિરના સાંખ્યયોગી બહેનોએ પધારી કથાવાતાર્નાં લાભ આપેલ. હસુભાઈ પટેલે ખૂબજ સારી સેવા કરી હતી. (પ્રતિ. અનિલ દૂધરેજ્યા-ધ્રાંગધ્રા)

વિદેશ સત્સંગ સમાચાર

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર હુસ્ટન ધનુર્માસ ધૂન

પરમકૃપાળુ શ્રી નરનારાયણદેવની કૃપાથી તથા શ્રી નરનારાયણદેવ પીઠાધિપતિ પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય ૧૦૦૮ શ્રી કોશલેન્પ્રસાદજી મહારાજશ્રીની આશાથી તથા પ.પૂ. મોટા મહારાજશ્રી તથા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના આશીર્વાદથી આપણા હિન્દુ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિરમાં મહંત સાધુ સુત્રતદાસજીની પ્રેરણાથી પવિત્ર ધનુર્માસમાં મહામંત્ર ધૂન કીર્તન, ચિહ્નિતમક કથા ગુરુ, શુક્ર, શનિ વિકેન્ડમાં થઈ હતી. તથા રવિવારે સુંદર મહાપૂજાનું આયોજન થયું હતું. કથાના યજમાન પ્રવિષ્ટભાઈ તથા પારેખ કેમીલી અને ચિંતન પટેલ તથા વિશાલ પટેલ અને ગોપાલભાઈ શાહ પરિવારે યજમાન બની લાભ લીધો હતો. કથાનું સુંદર પાન સુત્રત સ્વામીએ કરાવ્યું હતું. સંતો દ્વારા યજમાનોનું સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું. ચાર દિવસ સુધી રોજે પ્રસાદનું આયોજન કર્યું હતું. તેમાં સેવા કરનારને બિરદાવવામાં આવેલ. (પ્રવિષ્ટ શાહ)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કોલોનીયા ધનુર્માસ ધૂન

પરમકૃપાળુ શ્રી નરનારાયણદેવની કૃપાથી તથા શ્રી નરનારાયણદેવ પીઠાધિપતિ પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય ૧૦૦૮ શ્રી કોશલેન્પ્રસાદજી મહારાજશ્રીની આશાથી તથા પ.પૂ. મોટા મહારાજશ્રી તથા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના આશીર્વાદથી આપણા શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કોલોનીયામાં ડિસેમ્બર-જાન્યુઆરી-૧૯ ધનુર્માસમાં અતેના પૂજારી સ્વામી વિશ્વવિહારિદાસજીના માર્ગદર્શનથી સવારે ૬-૩૦ થી ૭-૧૫ દરમ્યાન શ્રી નિષ્ઠુળાનંદ કાવ્ય હરિભલ ગીતા વાંચવામાં આવી હતી. પ્રાતઃ શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર ધૂનથી સારાય વિસ્તારમાં અલૌકિક હિવ્ય વાતાવરણ થઈ ગયું હતું. પૂ. સ્વામી રોજે શ્રીહરિની લીલાની કથા કરી સંભળાવતા. છેલ્લા દિવસે ભૂદેવો દ્વારા મહાપૂજા કરવામાં આવી હતી. યજમાન પરિવાર અને મહેમાનોનું કુલહારી સન્માન કરવામાં આવેલ.

રસોડામાં સેવા કરનાર ભક્તોનું પણ સુંદર આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ધનુર્માસમાં અનેક ભક્તોએ ધૂનમાં લાભ લઈ ધન્ય બન્યા હતા. (પ્રવિષ્ટ શાહ)

શ્રી સ્વામિનારાયાણો

અમદાવાદ મંદિરમાં શ્રી ઠાકોરજુને થાળ તથા સંત-વણી પાર્ષ્ડોને રસોઈ આપનારની ચાદી

નિધિ	રસોઈ આપનાર	ગામ ખંભાત
માગસર સુંદ-૧	સોની ચંદ્રકાંત અનંતરાય (દૂધપાક-પુરી)	માધાપર-કચ્છ
માગસર સુંદ-૨	પટેલ વિશાલભાઈ (દૂધપાક-પુરી)	અમદાવાદ
માગસર સુંદ-૨	અ.નિ. ભુડીયા જગદીશ કરસન (ચુરમાના લાડુ)	રાજપુર
માગસર સુંદ-૨	પટેલ પોપટભાઈ મણીલાલ (ચુરમાના લાડુ)	રાજપુર
માગસર સુંદ-૨	પટેલ ચંચળબેન મંગળદાસ (ચુરમાના લાડુ)	અમદાવાદ
માગસર સુંદ-૨	પટેલ ગોમતીબેન નાગરદાસ (ચુરમાના લાડુ)	
માગસર સુંદ-૨	પટેલ જયંતીભાઈ નટવરભાઈ (અડીયો)	
માગસર સુંદ-૨	સોની ધનશ્યામલાલ છગનલાલ (ચુરમાના લાડુ)	
માગસર સુંદ-૩	પટેલ જૈનિશ રાકેશભાઈ (મગસ)	વડુ
માગસર સુંદ-૩	પટેલ રવિ જયેન્દ્રભાઈ (મોહનથાળ)	ઝુંડાલ
માગસર સુંદ-૪	હાલાઈ રામજ રાવજી (મોહનથાળ)	નાગલપર-કચ્છ
માગસર સુંદ-૫	અ.નિ. નાથા હિરજ કેરાઈ (મગસ)	હુંદનપુર-કચ્છ
માગસર સુંદ-૬	કેરાઈ વિસરામ નાથન (મગસ)	નાગલપર-કચ્છ
માગસર સુંદ-૬	પટેલ ભરતભાઈ ઈશ્વરભાઈ (મગસ)	ધમાસણા
માગસર સુંદ-૬	ભદ્ર પ્રેમીલાબેન મહેશકુમાર (દૂધપાક-પુરી)	અંકલેશ્વર
માગસર સુંદ-૬	પિંગોરીયા ગોપાલ રામજી (અડીયો)	સુખપર-કચ્છ
માગસર સુંદ-૮	કાસવ પ્રિતેશ ઓમપ્રકાશ (મોહનથાળ)	અમદાવાદ
માગસર સુંદ-૮	અ.નિ. વિશ્રામ કરશન ગોરસીયા (ચુરમાના લાડુ)	બળદીયા-કચ્છ
માગસર સુંદ-૮	પરમાર કોણિકાબેન અરણભાઈ (ચુરમાના લાડુ)	અમદાવાદ
માગસર સુંદ-૮	ખંડેરી મિતેષ કલ્યાણ (મગસ)	રામપર-વેકરા-કચ્છ
માગસર સુંદ-૮	પટેલ જ્ઞાનદ્રકુમાર બચુભાઈ (અડીયો)	અમદાવાદ
માગસર સુંદ-૮	મીસી ધનવંતરાયભાઈ (અડીયો)	તુરખા
માગસર સુંદ-૮	ડૉ. પી. એમ. પટેલ (અડીયો)	માણસા
માગસર સુંદ-૮	પટેલ યોગેશભાઈ શીવાભાઈ (અડીયો)	ડાંગરવા
માગસર સુંદ-૯	અ.નિ. બાબુલાલ મણીલાલ શાહ (અડીયો)	અમદાવાદ
માગસર સુંદ-૧૦	અ.નિ. હાલાઈ વેલજ ખીમજી (ચુરમાના લાડુ)	ભુજ-કચ્છ
માગસર સુંદ-૧૩	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર સરધાર સ. ગુ. શા. સ્વા. નિત્યસ્વરૂપદાસજી (અડીયો)	
માગસર સુંદ-૧૩	પટેલ અરણાબેન સોમાભાઈ (બુંદી)	અમદાવાદ
માગસર સુંદ-૧૩	પટેલ જસવંતભાઈ દેવજીભાઈ (મોહનથાળ)	વસઈ-ટીબા
માગસર સુંદ-૧૩	બોદર વિશાલભાઈ પ્રકૃતભાઈ (અડીયો)	અમદાવાદ
માગસર સુંદ-૧૩	અ.નિ. પટેલ મધુબેન પાપટલાલ (મોહનથાળ)	અમદાવાદ
માગસર સુંદ-૧૩	રાધાબેન નારણભાઈ (સાટા)	ભુજ-કચ્છ
માગસર સુંદ-૧૪	પટેલ ભરતભાઈ કંતિલાલ (મોહનથાળ)	કડી
માગસર સુંદ-૧૫	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર સરધાર સ. ગુ. શા. સ્વા. નિત્યસ્વરૂપદાસજી (મેસુબ)	અમદાવાદ
માગસર સુંદ-૧૫	અ.નિ. દક્કર મંગાબેન (અડીયો)	
માગસર વંદ-૧	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર નારણપુરા રજત જયંતી પાટોત્સવ નિમિતે (અડીયો-મોતેયા)	
માગસર વંદ-૧	ચૌધરી ગોપાલભાઈ જેંશેગભાઈ (ચુરમાના લાડુ)	બાલવા
માગસર વંદ-૨	અ.નિ. પટેલ બુનાબેન ગોવિંદભાઈ (ચુરમાના લાડુ)	ધમાસણા
માગસર વંદ-૨	ભગત નાથાભાઈ નારણભાઈ (મગસ)	ઉનાવા
માગસર વંદ-૩	ખેતાણી શિયા કિશન (મોહનથાળ)	ભુજ-કચ્છ
માગસર વંદ-૩	પ્રજાપતિ અમૃતભાઈ મોહનભાઈ (મોહનથાળ)	મહેસાણા
માગસર વંદ-૩	પટેલ મહેન્દ્રભાઈ કેશવલાલ (મોહનથાળ)	કલોલ
માગસર વંદ-૩	પટેલ પંકજ ચિનુભાઈ (મોહનથાળ)	કલોલ
માગસર વંદ-૪	અ.નિ. પટેલ સિંદ્રી (મગસ)	ગાંધીનગર
માગસર વંદ-૪	અ.નિ. પટેલ રેવાબેન ઈશ્વરભાઈ (ચુરમાના લાડુ)	લવારપુર
માગસર વંદ-૪	પટેલ પ્રવેણભાઈ ડાહ્યાભાઈ (ચુરમાના લાડુ)	ઝુંડાલ

શ્રી સ્વામિનારાયણ

માગસર વદ-૪
માગસર વદ-૫/૬
માગસર વદ-૫/૬
માગસર વદ-૭

માગસર વદ-૮
માગસર વદ-૯
માગસર વદ-૯
માગસર વદ-૯
માગસર વદ-૯
માગસર વદ-૧૦
માગસર વદ-૧૧
માગસર વદ-૧૨
માગસર વદ-૧૨
માગસર વદ-૧૩
માગસર વદ-૧૪
માગસર વદ-૧૪
માગસર વદ-૩૦
માગસર વદ-૩૦
માગસર વદ-૩૦

અ.નિ. કલાબેન કેશવલાલ શાહ (અડદીયો)
પટેલ નિકમભાઈ બેચરદાસ (મોહનથાળ)
અ.નિ. વાધાણી રવજીભાઈ કાનજીભાઈ (મોહનથાળ)
જોશી પી. પી. એડવોકેટ (દ્રાઇવુટ હલવો)
અ.નિ. બ્રહ્મચારી મુનિ મહારાજ કુષ્ણપ્રકાશ તિથિ નિમિતે
ઠક્કર અમૃતમભાઈ રામજીભાઈ (મોહનથાળ)
મેવાડા જીજેશભાઈ (ચુરમાના લાડુ)
પટેલ પ્રહલાદભાઈ હરગોવનદાસ (મગસ)
ડાભી હિંતેન્દ્રસિહ રામાજી (ચુરમાના લાડુ)
અ.નિ. મહેતા ચંદ્રકાબેન ચંદ્રકાન્ત (અડદીયો)
પટેલ મહેન્દ્રકુમાર આત્મારામ (અડદીયો)
કાનજીભાઈ પરસોતમભાઈ (ફરાળ - કાજુ બદામ મૈસુબ)
શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર સરધાર સ.ગુ.શા. સ્વા. નિયસ્વરૂપદાસજી (અડદીયો)
અ.નિ. વાડીભાઈ લક્ષ્મીચંદ (અડદીયો)
અ.નિ. સ.ગુ. સ્વામી હરિનારાયણદાસજીના અક્ષરવાસ નિમિતે (અડદીયો)
અ.નિ. પટેલ કેશવલાલ કોદરલાલ (મોહેત્યા લાડુ)
સોની નિર્મલાબેન ભગવાનદાસ (સાટા)
અક્ષય ભગત (અડદીયો)
લવીગીયા ચેતનાબેન વિજયકુમાર (મોહનથાળ)
લવીગીયા ચેતનાબેન વિજયકુમાર (મોહનથાળ)
લોકસી લીલાબેન કનૈયાલાલ (સાટા)

અમદાવાદ
ઝુડાલ
સુખપર-કચ્છ
ગાંધીનગર

પૂના
અમદાવાદ
મોટપ
ડાંગરવા
અમદાવાદ
ડાંગરવા
રહીયાળા

સાકોદારા
ભુજ-કચ્છ
ગાંધીનગર
વડોદરા
અંગાર-કચ્છ
વડોદરા
વડોદરા

અનુ. પેજ નં. ૨૪ નું ચાલુ

પ્રસ્થાપેલ મૂર્તિઓમાં, આચાર્યશ્રીમાં તથા સત્યાસત્રોમાં સાક્ષાત્ બિરાજે છે. એમના પ્રત્યે કેવી રીતે ભક્તિ કરવી તે સદ્ગુર નિર્ઝૂળાનંદ સ્વામીએ રચેલ સ્નેહગીતામાં સરળ અને સચ્ચાટ રીતે સમજાવ્યું છે.

ભક્તિ કરનારને પોતાના ભગવાન ઉપર અતિશય સ્નેહ હોવો જોઈએ. ભક્તિ તો રાવણ પણ કરતો હતો. તે જ્યાં જાય ત્યાં સોનાનું શિવલીંગ પૂજા કરવા લઈ જતો. શિવની સામે તે ગૃહ્ય પણ કરતો. પણ આવી ભક્તિ પાછળનો એનો ડેતું સત્તા પ્રાપ્ત કરવાનો અને ભોગો માટે વરદાન પ્રાપ્ત કરવાનો જ હતો. એમાં કંચાંય ભગવાન પ્રત્યે સ્નેહ ન હતો. આવા સ્નેહની તુલાનામાં જ્યાં, તપ, તીરથ, યજ્ઞ, દાન, પુણ્ય અને નવધા ભક્તિનું મૂલ્ય ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ પ્રત્યેના સાચા સ્નેહથી ઓદ્ધું જ ગણાય.

“જ્યાં તપ તીરથ જોગ યજ્ઞ સ્નેહ સમાન નવ દેખિયું,
દાન, પુણ્યને પ્રતિવિધિ કરે, ભક્તિ નવધા કોય,
સ્નેહ વિના સરવે સુનું જેમ બોજન ધૂત વીણા હોય.”

ભગવાન પ્રત્યેના આવા સાચા સ્નેહ વિનાની ભક્તિ પાણી વગરના સરોવર જેવી, સુગંધ વગરનાં પુષ્પ જેવી તથા સ્નેહ વગરના હદ્ય જેવી નિર્શર્થક છે. અગનપંખી જમીનથી સીંહું આકાશમાં ઉડતી વખતે મધુર અવાજથી ગીત ગાય છે. પણ પાછું ત્યાંથી પડતું મૂકી પોતાના જમીનમાં આવેલા માળામાં આવતું રહે, તેમ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ પર દંભી

ભક્તિ બતાવનાર વિમખો ભક્તિનો ભારે ઊંચો દેખાવ કરે છે. પણ પાછા સંસારની માયાજાળમાં જ અતવાઈ જાય છે.

સાચો સ્નેહ હોય ત્યારે સત્સંગી પળેપળ પરમાત્માની યાદમાં ખોવાયેલો રહે છે. એક દિવસ મસ્તકનાં વાળ ધોયા પછી અર્જુન શ્રીકૃષ્ણનાં ખોળામાં મસ્તક રાખી સૂતો હતો ત્યારે રૂક્ષમણીએ શ્રીકૃષ્ણને સવાલ પૂછ્યો, “આપ અર્જુન ઉપર આટલો બધો સ્નેહ કેમ રાખો છો ?” શ્રીકૃષ્ણો રૂક્ષમણીને અર્જુનના વાળ પાસે કાન લાવવા કહ્યું. રૂક્ષમણીએ જ્યારે અર્જુનના વાળ પાસે કાન ધર્યો ત્યારે તેને અર્જુનના પ્રત્યેક વાળમાંથી પણ “શ્રીકૃષ્ણ શરણં મમ” એ મંત્ર સંભળાયો, ગોપીઓએ આવી સ્નેહરૂપા ભક્તિ કરી હતી.

ગોપીઓએ આવી પ્રેમમયી ભક્તિ ભગવાન માટે કરી તો. આજે પણ આ ગોપીઓની કીર્તિ ગવાય છે.

“ભૂત ભવિષ્ય વર્તમાન માં
કોઈ એ સ્નેહ તુલ્ય નથી આવતું.
નિર્ઝૂળાનંદના નાથજુને,
સ્નેહ વિના નથી ભાવતું.”

શ્રીજ મહારાજ પ્રત્યે આવો તીવ્ર પ્રેમ જેના હદ્યમાં હોય એના ઉપર જ શ્રીજ મહારાજ પ્રસસ થાય છે. પૂજાને ભક્તિનાં માત્ર બાબુ દેખાવ અને દંભથી શ્રીજ મહારાજ પ્રસસ થતાનથી.

દામીજ

નારાયણગાં

આપણા વિવિધ મંદિરોમાં શાકોત્સવના દર્શન

નૃ રાહિં

ગાંધીજિનાનુષ્ઠાન

પાઠ્ય

નિકોલ

બોલ્પ

મહાદેવનગર

આર્દ્રાદેવલાંગ - નારોકા

મોડકાં - કળુમચિ

કર્તૃપૂર્ણ

દામીજ મારી કલા સમાજનું અનુભિ

૧. શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કાલુપુરમાં શ્રી નરનારાયણદેવના દર્શને પધારેલા બ્રિટીશ હાઈકમિશર અને તેમની ટીમ. ૨. શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર ટોરેન્ટો કેનેડામાં શાકોત્સવ દર્શન. ૩. નૈરોબી લંગાટા શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિરમાં સભામાં દર્શન આપતા પ. પૂ. ધ. ધુ. આર્ય ૧૦૦૮ શ્રી કોશલેન્ડપ્રસાદજી મહારાજશ્રી.